

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE
VYSOKÝCH ŠKOL S ORGANIZACEMI**

Autor práce: Jana Dvořáková

Studijní obor: 6702R014 - Regionální studia

Forma studia: Kombinované studium

Vedoucí práce: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Katedra: Katedra společenských věd

2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiloženém „Seznamu použité literatury“. Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna ke studijním účelům.

Velmi ráda bych poděkovala panu doc. Ing. Ladislavu Skořepovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, jeho cenné rady a připomínky. Mé děkuji patří také mé sestře Mgr. at Mgr. Jitce Vackové, Ph.D. za odborné konzultace k této práci.

Poděkování rovněž náleží účastníkům výzkumu, kteří vyplnili dotazník, komunikovali se mnou a věnovali výzkumu svůj čas. Nesmím opomenout poděkovat svým rodičům, kteří se starali o mého sedmiměsíčního syna, když jsem psala tuto bakalářskou práci.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	7
2. ČESKÉ VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ.....	8
2.1. <i>Vysoké školy a jejich členění.....</i>	8
2.2. <i>Terciární vzdělávání.....</i>	9
2.2.1. Předmět a vývoj.....	9
2.2.2. Strategické dokumenty.....	11
2.2.2.1. Bílá kniha terciárního dělávání.....	11
2.2.2.2. Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice.....	11
2.2.2.3. Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství.....	12
2.2.3. Stanoviska a doporučení.....	12
2.2.3.1. Silné a slabé stránky terciárního vzdělávání.....	12
2.2.3.2. Diverzifikace.....	13
2.2.3.3. Další změny v systému terciárního vzdělávání.....	14
2.2.3.4. Výzkum, vývoj a inovace.....	15
2.2.3.5. Financování.....	15
2.2.3.6. Rovnost šancí.....	16
2.2.3.7. Zvyšování a zajišťování kvality.....	17
2.2.3.8. Řízení a samospráva.....	18
2.2.3.9. Internacionalizace.....	18
2.2.4. Shrnutí koncepce modernizace.....	19
3. BOLOŇSKÝ PROCES.....	21
4. SPOLUPRÁCE VYSOKÝCH ŠKOL S ORGANIZACEMI.....	23
4.1. <i>Specifikace organizací.....</i>	23
4.2. <i>Třetí role.....</i>	23

4.3. Spolupráce.....	29
4.3.1. Formy, možnosti a překážky spolupráce	29
4.3.2. Konkrétní příklad spolupráce softwarové firmy Novell-Praha, s. r. o. s vysokými školami v České republice.....	31
4.4. Absolventi vysokých škol.....	33
4.4.1. Požadavky na absolventy a jejich zaměstnatelnost.....	33
4.4.2. Požadavky na absolventy v Jihočeském kraji.....	35
4.4.3. Absolventi podnikových vysokých škol.....	36
5. PRAKTICKÁ ČÁST.....	37
5.1. Cíl práce a hypotézy.....	37
5.2. Metodika.....	37
5.2.1. Charakteristika výzkumného souboru.....	37
5.2.2. Metoda.....	38
5.3. Výsledky.....	38
5.3.1. Výsledky z dotazníků.....	38
5.3.2. Odpovědi škol v dotaznících.....	46
5.3.3. Doporučení na optimalizaci dotazníku.....	55
5.3.4. Diskuse.....	55
ZÁVĚR.....	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	62
SEZNAM ZKRATEK.....	65
PŘÍLOHY.....	67
ABSTRAKT.....	78
ABSTRACT.....	79

ÚVOD

Tato bakalářská práce je napsaná jako reakce na převahu výzkumů, které zjišťují formy a možnosti spolupráce mezi vysokými školami a organizacemi, a to zejména dotazováním u organizací. Z tohoto důvodu jsou v mém výzkumu cílovou skupinou respondenti z českých vysokých škol. Dalším důvodem, proč jsem si téma „Možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi“ vybrala, je má pětiletá obchodní zkušenost s vysokým školstvím v České republice.

Spolupráce vysokých škol a organizací se neustále rozvíjí. Prospěch z ní mají samotné školy, organizace, ale i celá společnost. V současné době se v českém školství aktivně pracuje na modernizaci terciárního vzdělávání. Teoretická část práce obsahuje popis návrhů a doporučení na modernizaci terciárního vzdělávání, jež jsou předkládány ve strategických dokumentech českými odborníky, experty z OECD, akademickými pracovníky a dalšími. Ve strategických dokumentech se vyskytuje celá řada doporučení, která velmi úzce souvisí se vztahy mezi vysokými školami a organizacemi. Další část teoretické práce se zaměřuje na formy a možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi, dále na principy a cíle Boloňského procesu a požadavky praxe na absolventy vysokých škol a jejich zaměstnatelnost na trhu práce.

1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ve společnosti jsou uskutečňovány výzkumy, které zjišťují u různých typů škol a organizací jejich preferované vzájemné formy spolupráce; důvody pro tuto spolupráci a překážky, které se v ní vyskytují. Na základě mého zjištění jsem došla k závěru, že více výzkumů se orientuje na dotazování u organizací, a to se stalo podnětem pro psaní této práce, kdy výzkumný soubor tvoří respondenti z českých vysokých škol.

Cílem bakalářské práce je:

- zjistit formy spolupráce a formy komunikace mezi vysokými školami a organizacemi;
- zjistit důvody pro tuto komunikaci;
- zjistit překážky, které se vyskytují při spolupráci.

Metodou pro výzkum je kvantitativní dotazování, technikou je mnou vytvořený dotazník.

Pro kvantitativní výzkum jsou stanoveny následující tři hypotézy:

1. Přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace patří mezi nejvíce žádanou formu spolupráce mezi vysokou školou a organizací.
2. Nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je možnost získání finanční podpory.
3. Čím frekventovanější je osobní setkávání pracovníků vysoké školy s pracovníky organizace, tím je spolupráce výhodnější.

K naplnění stanoveného cíle dojde prostřednictvím několika kroků: oslovením cílové skupiny dotazovaných se žádostí o vyplnění dotazníků; vyhodnocením dotazníků; popisem výsledků a závěrem, který shrnuje celou problematiku.

2. ČESKÉ VYSOKÉ ŠKOLSTVÍ

2.1. *Vysoké školy a jejich členění*

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách¹ a o změně a doplnění dalších zákonů ve svém základním ustanovení popisuje, že „vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy **jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti** a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že: uchovávají a rozhojňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření pěstují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost; umožňují v souladu s demokratickými principy přístup k vysokoškolskému vzdělání, získání odpovídající profesní kvalifikace a přípravu pro výzkumnou práci a další náročné odborné činnosti; poskytují další formy vzdělávání a umožňují získávat, rozšiřovat, prohlubovat nebo obnovovat znalosti z různých oblastí poznání a kultury a podílejí se tak na celoživotním vzdělávání; hrají aktivní roli ve veřejné diskusi o společenských a etických otázkách, při pěstování kulturní rozmanitosti a vzájemného porozumění, při utváření občanské společnosti a přípravě mladých lidí pro život v ní; přispívají k rozvoji na národní a regionální úrovni a spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou; rozvíjejí mezinárodní a zvláště evropskou spolupráci jako podstatný rozměr svých činností, podporují společné projekty s obdobnými institucemi v zahraničí, vzájemné uznávání studia a diplomů, výměnu akademických pracovníků a studentů.“

Tento zákon rozeznává tři typy vysokých škol – veřejnou, soukromou a státní. Státní vysoké školy jsou policejní nebo vojenské. Vysoké školy se dále člení na **univerzitní** a **neuniverzitní**. Univerzitní vysoké školy nabízí všechny typy studijních programů a s tím související vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou či další tvůrčí činnost. Neuniverzitní vysoké školy se od univerzitních liší tím, že uskutečňují pouze bakalářské a magisterské studijní programy (neuskutečňují doktorské studijní programy), nevykonávají vědeckou a inovační činnost a nedělí se na fakulty.

¹ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 2. 1. 2010 [cit. 2010-01-03]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/vysoke_skoly/Zakon_uplne_zneni_552_revize_I.doc>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy² na svých www stránkách uvádí počty jednotlivých typů škol: veřejných je v České republice 26 (z toho 17 univerzitních), soukromých je 45 (z toho 2 univerzity) a státní jsou 2 (1 univerzitní).

2.2. *Terciární vzdělávání*

2.2.1. Předmět a vývoj

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy³ (dále jen MŠMT) vysvětluje terciární vzdělávání jako veškeré vzdělávání, které následuje po maturitní zkoušce. Jeho součástí je vysokoškolské vzdělávání, vyšší odborné vzdělávání a také doktorské studijní programy.

Terciární vzdělávání má podle MATĚJŮ⁴ tři hlavní role:

1. **Vzdělávací činnost** – dosažení maximálního vzdělávání, celoživotní vzdělávání, schopnost se neustále učit, tvořit, být iniciativní.
2. **Propojení vzdělávání, výzkumu a vývoje.**
3. **Společenskou roli univerzit** – jedná se o přínos v péči o kulturní dědictví, to s sebou nese i dopad na ekonomický rozvoj v regionech a na mezinárodní úrovni.

Úkolem vysokoškolského vzdělávání je podle GAJDŮŠKOVÉ⁵ (1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR) a účastníků konference v Senátu Parlamentu ČR taková příprava studentů, aby byli schopni konkurence na trhu práce; přinášeli vysokou kvalitu života do společnosti a byli připraveni zvládat změny, které jim přináší prostředí. Vysoké školy mají připravovat své absolventy pro život tak, aby byli dobrými odborníky a morálními autoritami. Vysoké školy jsou tedy přínosem pro celou společnost.

² *Přehled vysokých škol* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 2. 1. 2010 [cit. 2010-01-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>.

³ *Otázky a odpovědi k Bílé knize terciárního vzdělávání* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/bila-kniha/otazky-a-odpovedi-k-tezim-bile-knihy-terciarniho-vzdelavani>>.

⁴ MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁵ GAJDŮŠKOVÁ, A. Konference v Senátu Parlamentu ČR: „Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?“ *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 60.

V posledních letech usiluje Česká republika o jeho reformu. V této souvislosti se vedly a probíhají odborné diskuze na úrovních jednotlivých vysokých škol, v Radě vysokých škol, mezi rektory vysokých škol, studenty, akademickými a vědeckými pracovníky a dalšími. Zároveň vznikaly a jsou předkládány strategické dokumenty, které definují koncepci reformy. Jeden z prvních důležitých expertních dokumentů, který se týká tohoto tématu, je „*Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*“ z anglického překladu „*Country Note – Czech Republic*“, který vypracovala OECD na žádost ČR. Dokument vznikl v rámci hodnocení terciárního vzdělávání, která prováděla OECD ve svých členských zemích. V roce 2009 vydalo MŠMT aktuální verzi strategického dokumentu „*Bílá kniha terciárního vzdělávání*“, která obsahuje návrhy, jakým směrem by se měla reforma ubírat. Univerzita Karlova v Praze se k reformě vyjádřila napsaným materiálem, který obsahuje její vlastní východiska a doporučení týkající se sektoru vysokého školství. Materiál Univerzity Karlovy v Praze je určen k diskusi pod názvem „*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství*“.

FILE⁶ se v úvodu *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice* věnuje vývoji českého terciárního vzdělávání, které prošlo po pádu komunistického systému významnými změnami: vzrostla poptávka po vysokoškolském vzdělávání – to s sebou přineslo zřízení nových vysokých škol. Zákon o vysokých školách z roku 1990 udělil vysokým školám plnou akademickou svobodu a autonomii, novela tohoto zákona z roku 1998 umožnila zakládat soukromé vysoké školy. V roce 1990 byla zřízena Akreditační komise pro vysoké školy, která sleduje a posuzuje, zda je vzdělávací instituce schopna nabízet vyšší úroveň kvalifikace a rozhoduje o tom, zda se neuniverzitní vysoká škola může stát univerzitní. Vysokoškolské vzdělávání má v ČR regionální úroveň – vzdělávací místa jsou zastoupena ve velkých městech a tím podle něj dojde v těchto regionech k přilákání přímých investic s využitím evropských strukturálních fondů.

Následující kapitoly bakalářské práce budou obsahovat popis těchto významných dokumentů a interpretaci některých zásadních stanovisek a doporučení. Některé části kapitol jsou doplněny o myšlenky a fakta jiných autorů. Vzhledem k zaměření bakalářské práce je popis věnován pouze oblasti vysokého školství.

⁶ FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 10.

2.2.2. Strategické dokumenty

2.2.2.1. Bílá kniha terciárního vzdělávání

„*Bílá kniha terciárního vzdělávání*“ (dále jen „*Bílá kniha*“) byla vytvořena týmem osmi autorů pod vedením vedoucího projektu Petra Matějů. *Bílou knihu* MATĚJŮ⁷ charakterizuje jako koncepční a strategický dokument, který stanovuje, jakým směrem se má terciární vzdělávání vyvíjet, a to s časovým výhledem na dalších deset až dvacet let. Dokument poskytuje koncepci pro legislativní úpravy a pro naplnění vytýčené strategie vyžaduje součinnost MŠMT, institucí, vlády a dalších organizací, které se na reformě vysokého školství podílejí. *Bílá kniha* definuje současný stav českého systému terciárního vzdělávání, popisuje jeho silné a slabé stránky. Věnuje se výzkumu a vývoji, financování, řízení a samosprávě, rovnosti šancí a spolupráci s aplikační sférou. Dokument je strategickým rámcem realizace vybraných projektů financovaných ze strukturálních fondů EU v rámci programového období 2007 - 2013.

2.2.2.2. Tématické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice

Terciárnímu vzdělávání se v České republice dostalo tématického hodnocení skupinou lidí, které posloužilo jako zdroj pro konečnou zprávu OECD. Hodnotící expertní tým přijel na žádost ČR na studijní návštěvu v březnu 2006 a na jejím základě a absolvovaném programu vznikla hodnotící zpráva „*Tématické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*“ z anglického překladu „*Country Note – Czech Republic*“. Ve zprávě FILE⁸ uvádí, že se jedná o expertní hodnocení terciárního vzdělávání s cílem vytvoření takové politiky terciárního vzdělávání, která pomůže k realizaci hospodářských a sociálních cílů ČR.

2.2.2.3. Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství

„*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství*“ je materiál Univerzity Karlovy v Praze (dále jen UK⁹), která vědoma si své historické tradice a odpovědnosti za další rozvoj vysokého školství, připravila doporučení a náměty

⁷ MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁸ FILE, J. et al. *Tématické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 6.

⁹ *Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

týkající se reformy systému vysokého školství. Stávající situace systému vysokého školství nevyžaduje podle UK radikální přeměnu, cílem by měla být modernizace vysokých škol, která by zajistila jejich větší autonomii a společenskou odpovědnost. Modernizace by měla dosáhnout ještě účinnější procesy hodnocení – vnitřních i vnějších. Podle materiálu je nežádoucí, aby se vysoké školy staly podniky s manažerským řízením za účelem dosažení zisku. S manažerským řízením vysoké školy se naopak MATĚJŮ¹⁰ ztotožňuje, když píše, že je žádoucí „*podpořit manažerské prvky řízení včetně posílení odpovědnosti a efektivity.*“

2.2.3. Stanoviska a doporučení strategických dokumentů

2.2.3.1. Silné a slabé stránky terciárního vzdělávání

MATĚJŮ¹¹ mezi silné stránky terciárního vzdělávání zahrnuje tyto vybrané:

- **spolupráci s aplikační sférou;**
- standardizovaný akreditační proces;
- postupné zavádění principů Boloňského procesu.

Mezi slabé stránky uvádí tyto:

- podfinancování a nízkou garanci objemu financí poskytovaných státem;
- **nízký podíl absolventů kratších studijních programů vstupujících na trh práce;**
- nesoulad mezi volbou uchazečů o studium a poptávkou po absolventech na trhu práce.

¹⁰MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹¹MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

2.2.3.2. Diverzifikace

KLIMEŠ¹² vysvětluje diverzifikaci ve Slovníku cizích slov jako ROZRŮŽŇOVÁNÍ.

UK¹³ objasňuje diverzifikaci ve zkratce jako „*tendenci přizpůsobit cíle, skladbu hlavních činností a způsob řízení a financování jednotlivých vysokoškolských institucí narůstající rozmanitosti studentů a požadavků společnosti.*“ UK považuje diverzifikaci jako jednu ze základních změn v systému vysokoškolského vzdělávání. V souvislosti s diverzifikací požaduje umožnit vzdělávání různorodější skladbě studentů s přípravou na rozmanité pozice ve společnosti. Upozorňuje však, že je žádoucí zachovat a ochránit tradiční univerzitní sektor. Příčiny neúspěšné diverzifikace uvádí tři: nízkou prestiž neuniverzitních vysokých škol; málo diverzifikovaný způsob financování (většinu prostředků získávají školy na základě počtu studentů – tím se snaží o jejich maximální možný počet a chtějí dosáhnout jejich udržení na škole co nejdéle) a financování výzkumu a vývoje.

Větší diverzifikaci celého systému považuje MATĚJŮ¹⁴ za jeden z hlavních kroků k dosažení cílového stavu reformy a k tomu se vyjadřuje následujícím způsobem: „*je žádoucí více diverzifikovat celý systém terciárního vzdělávání, tj. více otevřít samostatné rozhodování jednotlivých institucí o své vnitřní struktuře a profilaci a přitom jednoznačně podporovat excelenci ve všech segmentech činnosti.*“ Upozorňuje však na skutečnost neochoty podstatné části vysokých škol, které nechtějí akceptovat větší diverzifikaci - tato skutečnost může podle něj ohrozit tento požadavek.

FILE¹⁵ hodnotí započatou diverzifikaci systému v České republice jako úspěšnou, když říká, že vysoké školy jsou rozdílné v profilu, kapacitě a poslání. Kladně hodnotí fakt, že je povoleno soukromé vysoké školství, a že byl vytvořen koncept vysokých škol neuniverzitního typu. Uvádí, že se vyvíjí sektor profesně orientovaných vysokých škol na základě pilotního programu, a že byla zavedena dvoustupňová struktura bakalářských/magisterských programů. Zmiňuje se, že Česká republika dodržuje Boloňský princip. Apeluje však na potřebu vzniku institucí, které budou

¹² KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 6. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 80-7235-023-4. s. 131.

¹³ *Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 4. 1. 2010 [cit. 2010-01-05]. Dostupný z WWW: <<http://forum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

¹⁴ MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 4. 1. 2010 [cit. 2010-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹⁵ FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 17.

připravovat své absolventy na zaměstnání v bakalářských programech, budou aktivní v programech krátkých cyklů (například dvouletých) a budou podporovat celoživotní vzdělávání.

2.2.3.3. Další změny v systému terciárního vzdělávání

K dalším cílům, které podle MATĚJŮ¹⁶ povedou k reformě a o nichž *Bílá kniha* hovoří jako o žádoucích, jsou například tyto:

- rozšíření organizační a ekonomické autonomie vzdělávacích institucí;
- zvýšení národní i mezinárodní mobility pedagogických pracovníků;
- definice a rozšíření segmentu kratších profesně orientovaných studijních programů (například dvouletých);
- **vytvoření příznivých podmínek pro zlepšení spolupráce s aplikační sférou;**
- zavedení modelu finanční spoluúčasti studentů na jejich studiu;
- zapojení institucí terciárního vzdělávání do celoživotního vzdělávání.

Co se týká navrhovaných změn ve struktuře celého systému, tak ty podle MATĚJŮ¹⁷ povedou k vytvoření silného systému terciárního vzdělávání. Mezi ty nejdůležitější uvádí následující:

- jednotný a vzájemně propojený systém podložený jasnou legislativou;
- **system, který bude více odpovídat potřebám trhu práce;**
- plná implementace Boloňského procesu;
- **podpora bakalářských programů s profesně profilovanými absolventy;**
- **větší propojení nižších programů vzdělávání (dvouleté a bakalářské) s praxí.**

¹⁶ MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 4. 1. 2010 [cit. 2010-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹⁷MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 4. 1. 2010 [cit. 2010-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

Další změny, které je potřeba provést v systému vysokého školství, jsou podle MATĚJŮ¹⁸ nově pojaté akreditace a kategorizace institucí. Nově pojaté akreditace pro poskytnutí bakalářských programů, by měly sledovat rozsah praxe studentů; **spolupráci s výrobní sférou; uplatnitelnost absolventů na trhu práce a podíl pedagogických pracovníků s praxí mimo vysoké školy**. Co se týká kategorizace institucí, tak ty doporučuje profilovat na **výzkumné, vzdělávací a profesně orientované**.

O kategorizaci vysokých škol píše i UK¹⁹, která zařazení univerzit do kategorií nazývá **klasifikací**. Tu navrhuje provést na základě převažující oblasti činností, kterou vysoká škola vykonává. Výsledkem klasifikace by měly být podle UK dva typy vysoké školy – *Instituce A* a *Instituce B*. *Instituce A* by měla mezinárodní charakter, se zaměřením na výzkum a velikostí by se jednalo o velkou instituci. *Instituce B* by se orientovala regionálně, poskytovala by celoživotní vzdělávání a preferovala by inovaci a spolupráci s praxí.

2.2.3.4. Výzkum, vývoj a inovace

Bílá kniha se také podrobně věnuje výzkumu, vývoji a inovacím. K této problematice se MATĚJŮ²⁰ vyjadřuje tímto způsobem: „*je potřeba navázat institucionální financování na výsledky z výzkumu a vývoje; podpořit akademickou mobilitu; spolupráci odborníků z praxe na výzkumu a podporu akademické podnikavosti.*“

FILE²¹ dává politická doporučení, jak zlepšit oblast výzkumu, vývoje a inovací. Mezi doporučení zahrnuje **rozvoj regionálních klastrů**, které se mezinárodně osvědčily jako přenos znalostí a inovací mezi podniky a vysokými školami. K tomuto tématu uvádí příklad spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací s podnikatelským sektorem, když popisuje rakouský program *Uni: Invent*, díky němuž v průběhu dvou let stoupl počet vynálezů, patentů a smluv mezi

¹⁸MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 4. 1. 2010 [cit. 2010-01-05]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

¹⁹*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 10. 1. 2010 [cit. 2010-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavechodiska.pdf>>.

²⁰MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 10. 1. 2010 [cit. 2010-01-11]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

²¹FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 54-57.

rakouskými vysokými školami a firmami. V závěru se v této oblasti zmiňuje o preferenci regionální spolupráce s jasnými vizemi a strategiemi.

2.2.3.5. Financování

Podle MATĚJŮ²² patří Česká republika ke státům, kde jsou vynakládány podprůměrné výdaje na terciární vzdělávání. Souvisí to s poklesem veřejných výdajů v závislosti na zvyšujícím se počtu studentů a také na nižší ekonomické vyspělosti. K reformě v oblasti financování se vyjadřuje o nezbytnosti přílivu soukromých zdrojů do systému formou školného s možností odloženého splácení. Doporučuje zavést pro studenty studijní granty a stipendia, půjčky, spoření na vzdělání a státem financované půjčky s nízkými úroky. Navrhuje státní cílená stipendia pro studenty ze sociálně slabých rodin.

FILE²³ doporučuje řešit oblast financování třemi způsoby: „*aktualizací a úpravou mechanismu financování institucí; zvyšováním příspěvků ze soukromých zdrojů; zvyšováním financování a závazkem poskytovat studentům finanční pomoc.*“

UK²⁴ vytýká MATĚJŮ, že omezuje změnu koncepce financování na zavedení školného a získávání financí ze soukromých zdrojů. Univerzita neopomíná zmínit veřejné výdaje, které pro ostatní evropské vysoké školy tvoří rozhodující část příjmů. Upozorňuje, že výdaje na jednoho studenta v poměru k HDP klesá. Konstatuje, že je potřeba zvýšit úroveň financování, a to zejména prostředků, které připadají na jednoho studenta. Upozorňuje, že finanční zdroje souvisí s kvalitou vysokých škol. Co se týká financování, tak UK doporučuje zachovat stávající normativní princip (veřejné výdaje na jednoho studenta) a navrhuje víceleté plánování s možností vzetí úvěrů. Dále se UK věnuje platbám za studium, o kterých byla provedena na univerzitě diskuse, jejíž výsledkem byla podpora zápisného a poplatků, které již teď studenti financují. Ostatní varianty finanční spoluúčasti studentů, jako jsou platby za opravné zkoušky a školné, se nestaly příliš akceptovatelnými.

²²MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 20. 1. 2010 [cit. 2010-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

²³FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 33-34.

²⁴*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 20. 1. 2010 [cit. 2010-01-21]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

2.2.3.6. Rovnost šancí

MATĚJŮ²⁵ se v problematice rovnosti šancí získání vyššího vzdělání zaměřuje na příčiny nerovností. Píše, že studenti nejsou rodiči podporováni v cíli dosažení vysokoškolského vzdělávání a jsou již v raném věku odkloněni z úmyslu studovat vysokou školu. Rodiče tak jednají ze sociálně – ekonomických důvodů. Další příčinou nerovnosti šancí je malá otevřenost systému vysokoškolského vzdělávání a velká konkurence. Uvádí, že je nutné zvýšit účinnost programů finanční pomoci studentům z rodin s nízkými příjmy. V případě rovnosti šancí se tedy jedná zejména o zmenšení ekonomických bariér.

FILE²⁶ doporučuje zaměřit se na rodiny, kde vysokoškolské studium není tradicí se speciálními programy k dosažení vysokoškolského vzdělání. Navrhuje udělení stipendií na základě potřeby a rizikovým skupinám (např. Romům). Uvádí, že je potřebné vytvořit program studentských půjček.

2.2.3.7. Zvyšování a zajišťování kvality

Za zajišťování kvality v České republice podle FILA²⁷ odpovídá Akreditační komise pro vysoké školy, která doporučuje MŠMT, zda studijní programy mají získat akreditaci či zda má být akreditace obnovena. Ve své kompetenci může komise ministerstvu navrhnout souhlas se založením soukromé vysoké školy; vyjadřovat se k založení, rozdělení nebo zrušení fakulty vysoké školy. Komise posuzuje, zda by měla být vysoká škola uznána jako univerzitní či neuniverzitní. Co se týká rozvoje kvality, tak ten je ponechán na vnitřním hodnocení každé vysoké školy. Doporučení ke zvyšování kvality českého vysokého školství tkví v ujasnění, kdo nese za kvalitu odpovědnost. Dalším návrhem ke zvyšování kvality je podpora rozvoje kvality formou vnitřního hodnocení na vysokých školách bez publikace výsledků hodnocení, které je doposud povinné. Systém kvality by měl podporovat diverzifikaci, která byla stanovena Českou republikou jako jeden z prioritních cílů reformy. Akreditační systém v rozvoji soukromého vysokoškolského vzdělávání nemá podle něj problém s kvalitou, ale s podporou cílů národní vzdělávací politiky, které jsou **posilování profesně**

²⁵MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 20. 1. 2010 [cit. 2010-01-21]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

²⁶FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 39-41.

²⁷FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 58-63.

orientovaného bakalářského vzdělávání, diverzifikace terciárního vzdělávání a zapojení vysokých škol do širší společnosti.

UK²⁸ popisuje akreditaci studijních programů či institucí s podmínkou dodržení ESG (evropské standardy kvality). Navrhuje vhodnost kombinace akreditace institucí a studijních programů. Za kvalitu je odpovědná především škola, která si vytváří sama své vnitřní hodnocení. Cílem této kombinace je poskytnutí akreditace oblastem vzdělávání konkrétní instituci (prostřednictvím Akreditační komise), která si sama rozhodne o studijních programech v oblastech vzdělávání, ke kterým obdržela akreditaci.

2.2.3.8. Řízení a samospráva

Model řízení vysokoškolského vzdělávání by si podle MATĚJŮ²⁹ měla zvolit každá instituce sama, a to v souladu s jejím posláním. Typy řízení, ač podle něj extrémní, jsou tři: **centralistický** (rozhodující vliv má stát), **samosprávný** (rozhodující vliv mají akademičtí pracovníci a studenti) a **tržně orientovaný** (rozhodující vliv mají zaměstnavatelé, státní správa, neziskový sektor). Autor doporučuje zřízení *Rady pro terciární vzdělávání*, která by se měla vyjadřovat ke strategickým otázkám v terciárním vzdělávání.

2.2.3.9. Internacionalizace

FILE³⁰ se ve zprávě zmiňuje o internacionalizaci, kterou charakterizuje jako posilování mezinárodního povědomí českých absolventů; poskytování více programů v cizích jazycích; publikaci článků v mezinárodních časopisech; větší účast na evropských programech, zaměstnání zahraničních vyučujících a v neposlední řadě získávání financování ze zahraničních zdrojů. Internacionalizace jde v souladu s *Boloňským procesem* a nutí vysoké školy k mezinárodnímu působení.

²⁸*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 1. 2. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://forum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

²⁹MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 2. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

³⁰FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 58-63.

MATĚJŮ³¹ označuje internacionalizaci studia na většině škol za zcela nedostatečnou – vytýká studentům neschopnost přímé komunikace se zahraničními studenty, nezvládnutí práce se zahraniční studijní literaturou, neschopnost vyhledávat v původních zahraničních zdrojích. Tímto jsou podle něj výrazně omezeni v uplatnění na mezinárodním trhu práce.

UK³² v souvislosti s internacionalizací zdůrazňuje existenci *Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání*, který vznikl v rámci *Boloňského procesu*, zahrnující společnou třístupňovou strukturu studia (bakalářskou, magisterskou a doktorskou). Od vytvoření tohoto prostoru si evropské vysoké školy kladou za cíl volný pohyb studentů a pracovníků – tím se zvyšuje jejich atraktivnost vůči ostatním vysokým školám a posiluje autonomie a odpovědnost vůči společnosti. K posílení vysokoškolského vzdělávání v Evropě navrhuje UK **prosazení konceptu celoživotního vzdělávání s cílem uplatnění v praxi**; důsledně využívat evropských standardů; aplikovat mobilitu akademických pracovníků a studentů; využívat mezinárodní kontakty. To vše s vlastní podporou a odpovědností včetně té institucionální, kterou zajišťuje MŠMT.

2.2.4. Shrnutí koncepce modernizace

Vysoké školství v České republice má na základě iniciativy MŠMT, vlády ČR, strategických materiálů, silného zájmu akademické sféry a veřejnosti, předloženou koncepci pro modernizaci. Podle mého názoru je důležitá široká diskuze ke strategickým dokumentům, která povede k ucelení a zajištění podpory pro nezbytný legislativní rámec bez kterého nelze některé změny učinit. Pro úspěšnou realizaci a fungování některých částí má vysoké školství příklady v zahraničí. Existuje zde *Boloňský proces*, který mimo jiné otevírá možnosti nacházení zaměstnání absolventů vysokých škol na mezinárodním trhu práce. Uplatňování principů *Boloňského procesu* se v současné době stává prioritou pro všechna vysoká školství v rámci společenství EU, i přesto, že se jedná o nezávazné dokumenty, které nejsou podloženy legislativou.

³¹MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 2. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

³²*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 1. 2. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnaychodiska.pdf>>.

Je patrné, že všechny strategické dokumenty se shodují ve větší diverzifikaci celého systému vysokého školství; s profesně orientovanými bakalářskými programy pro uplatnění v praxi; s mezinárodní mobilitou studentů a akademických pracovníků, která vede k většímu uplatnění na mezinárodním trhu práce; ve spolupráci odborníků z praxe na výzkumu; se změnou financování vysokého školství a kladou důraz na celoživotní vzdělávání s cílem uplatnění v praxi.

K celoživotnímu vzdělávání se VYMĚTAL³³ vyjadřuje tak, že zvyšuje produktivitu a zároveň upozorňuje, že „*kdo soustavně a intenzivně nestuduje, ztrácí v krátké době morální nárok na uplatňování vysokoškolské kvalifikace.*“ BAUMAN³⁴ upozorňuje v závislosti na technologickém pokroku, že u získaných dovedností se snižuje životnost, a že ztrácejí svoji hodnotu rychleji v čase, než který byl věnován jejich nabytí.

Co se týká vyjádření našich politiků k modernizaci vysokého školství, tak účastníci konference, která se konala 13. října 2009 v Senátu Parlamentu ČR pod názvem „*Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?*“, vyzvali vládu ČR a Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR k podpoře terciárního vzdělávání, což popisuje GAJDŮŠKOVÁ³⁵ (1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR) následujícím způsobem: „*příprava reformy by měla: vycházet z odborných analýz a ze stavu veřejné diskuze; zvažovat nezamyšlené důsledky připravovaných návrhů; neuplatňovat pouze pohled prizmatem trhu práce; zajistit diferencovaný pohled na vysoké školy.*“

Modernizace vysokého školství dává podle SKOŘEPA³⁶ jedinečnou příležitost k čerpání prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v období 2007 – 2013, a to prostřednictvím operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Výzkum a vývoj pro inovace a částečně i Podnikání a inovace.

³³VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 288.

³⁴BAUMAN, Z. *Individualizovaná společnost*. Přeložil M. Ritter. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2004. ISBN 80-204-1195-X. s. 35.

³⁵GAJDŮŠKOVÁ, A. Konference v Senátu Parlamentu ČR: „*Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?*“ *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 60.

³⁶SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-957-4. s. 24.

3. BOLOŇSKÝ PROCES

MŠMT³⁷ vytvořilo speciální stránku určenou *Boloňskému procesu*, kde jsou k dispozici všechny údaje týkající se této deklarace. Boloňská deklarace byla podepsána v červnu roku 1999, kdy se v Boloni sešlo 31 zástupců z 29 evropských zemí, kteří jsou zodpovědní za vysoké školství. Společný podpis deklarace dal vznik Evropskému prostoru vysokoškolského vzdělání do roku 2010.

Ústřední myšlenkou Boloňského procesu je podle ŠEBKOVÉ³⁸ tříступňové vysokoškolské studium (bakalářské, magisterské a doktorské). Cílem je, aby absolventi bakalářských studijních programů byli schopni nástupu do praxe nebo pokračovali ve studiu dál. Boloňský proces v souvislosti s tříступňovým studiem zahrnuje a **preferuje spolupráci akademické sféry s praxí**. Zástupce praxe v ČR (konkrétně firma Siemens) upozorňuje, že dokončení bakalářského programu musí být považováno jako dostatečná kvalifikace pro uplatnění se na evropském trhu práce. Siemens také preferuje tzv. globální standard, který znamená, aby část praktických znalostí byla přesunuta do bakalářského programu a tím se posílila uplatnitelnost absolventů na trhu práce. V této souvislosti autorka uvádí, že Fakulta strojní při ČVUT začala nabízet profesně zaměřené bakalářské studijní programy s tím, že nabízí studium i těm uchazečům, kteří preferují získávání praktických dovedností a nemají zájem o dlouhodobé a teoretické studium. Profesně zaměřená bakalářská studia fakultě přináší například vyšší mezinárodní zaměstnatelnost jejích absolventů a také snižují neúspěšnost ve studiu, kterou se právě tato fakulta vyznačovala. Fakulta má například k dispozici bakalářský studijní program „Strojírenství“, jehož obsah ovlivňuje praxe, konkrétně Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Dalšími myšlenkami podle informací z www stránek MŠMT³⁹ jsou vybudování kreditního systému, jako podpory studentské mobility; podpora evropské spolupráce v udržování kvality a zpracování obsahu vysokoškolského vzdělávání. Tímto se posílí atraktivita a konkurenceschopnost vzdělávacího systému, ale také konkurenceschopnost absolventů na národním, evropském i globálním trhu práce. Proces podle aktérů

³⁷*Boloňský proces* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 9. 2. 2010 [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.bologna.msmt.cz/>>.

³⁸ŠEBKOVÁ, H. Implementace strukturovaného studia s účastí odborníků z praxe. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 4 [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 50-58.

³⁹*Boloňský proces* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 9. 2. 2010 [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.bologna.msmt.cz/>>.

potřebuje neustálý rozvoj, proto bylo dohodnuto, že se odpovědní lidé za vysoké školství budou scházet každé dva roky.

Poslední setkání ministrů odpovědných za vysoké školství se uskutečnilo na konci dubna 2009 v belgické Lovani. Podle ŠŤASTNÉ⁴⁰ bylo v Lovani stanoveno motto Boloňského procesu a deset prioritních cílů pro další desetiletí. Mottem se stala „*vysoká kvalita; excelence ve všech činnostech vysokých škol, tj. od výuky přes výzkum a vývoj, službu regionu apod.; zároveň však s důrazem na sociální aspekty a kulturní rozvoj společnosti.*“ Ministři se shodli na tom, že nejvíce je potřeba podporovat „*celoživotní vzdělávání, mobilitu studentů a akademických pracovníků a sociálně spravedlivý systém vysokoškolského vzdělávání.*“ Mezi prioritní cíle na další desetiletí patří: *rovný přístup ke studiu, celoživotní vzdělávání, zaměstnatelnost, vzdělávání, výzkum, inovace, mobilita, typologie vysokých škol, sběr dat, financování, mezinárodní otevřenost.* Je patrné, že stejné cíle sledují strategické dokumenty a MŠMT s cílem modernizovat české vysoké školství.

GAJDŮŠKOVÁ⁴¹ (1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR) na základě současné situace a politického negativního přístupu k navyšování finančních prostředků do terciárního vzdělávání v České republice píše, že: „*snižování finančních prostředků do oblasti vzdělávání jde proti zájmu budoucí konkurenceschopnosti země a schopnosti se zapojit do Evropského prostoru vzdělávání.*“ Toto konstatování se stalo součástí dokumentu, který shrnul konferenci „*Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?*“, která se konala v říjnu 2009 v Senátu Parlamentu ČR.

⁴⁰ŠŤASTNÁ, V. Boloňský proces konference ministrů v Lovani ve dnech 28. - 29. dubna 2009. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 1 [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula1_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 46-48.

⁴¹GAJDŮŠKOVÁ, A. Konference v Senátu Parlamentu ČR: „*Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?*“ *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 60.

4. SPOLUPRÁCE VYSOKÝCH ŠKOL S ORGANIZACEMI

4.1. *Specifikace organizací*

Organizace se ve věcném pojetí podle KRÍŽOVÉ⁴² shoduje s termínem *institute* a je objektem, jehož součástí jsou lidé, kteří vykonávají určité činnosti zaměřené na dosažení cílů. Velikost organizace je charakterizována počtem zaměstnanců, objemem výroby/prodeje, hodnotou základních fondů a podílem na trhu. Mezi základní členění právních forem podnikání patří podnik jednotlivce, státní podnik, společnosti obchodního práva a družstevní organizace. Podnikem jednotlivce se rozumí soukromé podnikání občanů. Státní podnik se dělí na státní podnik s účastí zakladatele, státní podnik pro uspokojování prospěšně veřejných zájmů a státní podnik se samosprávou. Společnosti obchodního práva se v základním členění rozlišují na obchodní a neobchodní společnosti. Obchodní společnost se dále dělí na obchodní společnosti osobní (veřejná obchodní společnost, komanditní společnost) a kapitálové (akciová společnost a společnost s ručením omezeným). Mezi neobchodní společnosti patří tichá společnost a konsorcium.

ČSÚ⁴³ klasifikuje organizace dle ekonomických činností (CZ-NACE). Mezi rozdělení ekonomických činností patří například profesní, vědecké a podpůrné činnosti; vzdělávání; zdravotní a sociální péče; zpracovatelský průmysl; stavebnictví; doprava a skladování; informační a komunikační činnosti; činnosti exteritoriálních organizací a orgánů a další.

4.2. *Třetí role*

MATĚJŮ⁴⁴ v *Bílé knize* označuje spolupráci vysokých škol s organizacemi jako spolupráci s aplikační sférou. Uvádí, že vysoké školy vždy zajišťovaly mezigenerační

⁴²KRÍŽOVÁ, A. *Teorie organizace I.* 2. vyd. Ostrava : VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2000. ISBN 80-7078-956-5. s. 5-54.

⁴³*Klasifikace ekonomických činností* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5. 7. 2009 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)>](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)>).

⁴⁴MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <[>](http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf). ISBN 978-80-254-4519-8.

transfer znalostí a vědomostí. UK⁴⁵ píše, že „základním přínosem vysokých škol pro společnost je skutečnost, že jsou společenstvím svobodného kritického myšlení a bádání“.

Podle MATĚJŮ⁴⁶ jsou vysoké školy institucemi, které produkují znalosti a tvoří inovační potenciál společnosti. Autor v této souvislosti píše o jejich *obecnější službě společnosti*, kterou vedle vzdělávání, vědy a výzkumu, nazývá **třetí rolí**. Naplnění této spolupráce je podle něho velmi složité vzhledem k nutnému provázání vysokých škol mezi státní správou, národní i regionální politikou a průmyslovým sektorem.

O důležitosti spolupráce se státní správou a samosprávou píše i UK⁴⁷, která uvádí, že díky této spolupráci vznikají zajímavé projekty a je produkován společenskovední výzkum. V této oblasti jsou však ještě rezervy, jelikož není plně zhodnocen potenciál univerzit.

Díky rozvíjející se spolupráci mezi vysokými školami a praxí vznikají podle MATĚJŮ⁴⁸ centra pro transfery technologií. Realizace společných aktivit musí být podle něj důsledkem strukturálních, ekonomických a legislativních změn, které povedou k podpoře a realizaci třetí role.

K postupnému naplňování spolupráce doporučuje provést následující změny:

- změny v manažerském přístupu vysokých škol včetně kategorizace vysokých škol;
- provedení legislativních změn (určení účelové dotace na výzkum, kdy s pracemi bude pomáhat aplikační sféra);
- vytvoření speciálních pracovišť uvnitř vysokých škol, kde se bude provádět transfer znalostí a vědomostí;
- motivace organizací k investicím do výzkumu a vývoje.

⁴⁵*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

⁴⁶MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁴⁷*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

⁴⁸MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

MATĚJŮ⁴⁹ upozorňuje na postoje akademických pracovníků, které bude potřeba změnit pro dosažení a naplnění cílového stavu fungování třetí role. Změna bude nutná zejména u vedoucích pracovníků, kteří vedle svých dosavadních dovedností ve svém oboru. Budou muset prokázat i dovednosti manažerské s organizačními a řídicími schopnostmi pro perfektní představení a „*prodání*“ jejich výsledků práce a uzavírání partnerství s aplikační sférou. S tímto názorem se shoduje i VYMĚTAL⁵⁰, když píše, že vysoké školy musí používat manažerské řízení a odvahu riskovat. Je podle něj žádoucí, aby se chovaly „*jako obchodníci*“; aby využívaly nabídek, konkurenčního prostředí a individuální odpovědnosti. Stejný názor vyznává i SKOŘEPA⁵¹, podle něhož vysoké školy „*výrazně zaostávají ve své roli obchodníka*“. Vysoké školy postrádají dostatek snahy a aktivit pro analýzu potřeb zákazníků, či-li potřeb aplikační sféry.

K dosažení cílového stavu fungování spolupráce vysokých škol s organizacemi je podle MATĚJŮ⁵² zapotřebí několika nástrojů:

- legislativní a finanční **podpora agenturních služeb**, které zajistí **komercializaci výsledků výzkumu** (tuto činnost je možné profesionálně provádět i uvnitř vysoké školy) – praxe zakládání agentur jsou osvědčené ve Švédsku, Dánsku a Irsku. Národní inovační politika ČR pro období 2005 – 2010 umožňuje a stanovuje podporu těchto agenturních služeb. Ke komercializaci inovací a vynálezů se vyjadřuje také UK⁵³, která v této souvislosti upozorňuje, že je potřeba dlouhodobá a systematická spolupráce s praxí, a nikoliv jen orientace na komercializaci výsledků.
- legislativní a finanční **podpora vzniku společných výzkumných týmů** mezi vysokými školami a organizacemi – tyto týmy již velmi dobře fungují v Nizozemsku, Dánsku, Švédsku a Finsku. Tento nástroj je zakotven

⁴⁹MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁵⁰VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 360.

⁵¹SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská pol'nohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-957-4. s. 25.

⁵²MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁵³*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 14. 2. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

v Národní inovační politice ČR pro období 2005 – 2010. Problém v utváření týmů tkví zejména v tradiční spolupráci organizací s technickými vysokými školami. Rozvoj s širšími možnostmi pro vznik týmů nabízí **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost**.

- veřejná **podpora klastrů**, které sdružují instituce výzkumu a vývoje a organizace;
- finanční a přímá účast státu při vzniku **center excellence**, která zahrnují výzkum, výsledky z výzkumu a participaci organizací – s aktivitami, které souvisí se vznikem regionálních center excellence se počítá v **OP Výzkum a vývoj pro inovace**, který zajistí i potřebné propojení excelentních pracovišť na vzdělávací činnost. Příkladem jsou velmi dobře fungující centra excellence v Rakousku, Švédsku a Nizozemsku.
- **existence institucí**, kde je vzdělávání a výzkum **na vysoké mezinárodní úrovni** – tyto instituce mohou provádět komerčně zajímavé výzkumné a vývojové projekty, na kterých spolupracují s organizacemi – pak skutečně probíhá transfer technologií (např. licence na duševní vlastnictví).

Agentura CZECHINVEST⁵⁴ na svých www stránkách uvádí seznamy existujících center pro transfer technologií, klastrů a vědeckotechnických parků v České republice a představuje jejich základní charakteristiky. **Center pro transfer technologií** je u nás podle této agentury osm. Jejich hlavním přínosem je přenos nových a dosud nevyužitých technologií do organizací a umožnění přístupu organizacím k inovačnímu potenciálu vysokých škol. Nacházejí se například v prostorách UK, MU v Brně, AV ČR a dalších. **Klastrů** je na území ČR jedenáct. Jejich hlavní definicí je regionální seskupení organizace a vysoké školy, které si klade několik dílčích cílů, a to úzkou spolupráci; vzájemnou informovanost a regionální podporu; řešení společných problémů; zisk ze společných projektů; transfer technologií do praxe a další. Mezi některé klastry patří například Moravskoslezský automobilový klastr, Klastr českých nábytkářů, CLUTEX – klastr technické textilie a jiné. **Vědeckotechnické parky** nabízí technologické zázemí pro organizace, které rozvíjí své podnikání s cílem disponovat s inovačními nápady a vývojovými projekty. Organizace tak získávají možnost spolupráce s vysokými školami. Mezi tyto parky se řadí Podnikatelský inkubátor

⁵⁴SPOLUPRÁCE.ORG: *spolupráce vysokých škol a podniků* [online]. Praha : CzechInvest, 2010, 12. 2. 2010 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.spoluprace.org/>>.

Vsetín, Technologický park Řež, Třeboňské inovační centrum a dalších dvanáct vědeckotechnických parků.

K dosažení cílového stavu fungování **třetí role** uvádí MATĚJŮ⁵⁵ v *Bílé knize* několik doporučení:

- vytvoření nové koncepce financování institucí tak, aby vznikala pracoviště zaměřená na základní výzkum a transfer technologií a znalostí;
- úprava daňového systému – nepřímá podpora výzkumu a vývoje;
- využít potenciál pro realizaci potřebných nástrojů OP na základě zkušeností ze zahraničí (výzkumné týmy, klastry a vznik agentur);
- zavést motivaci ke spolupráci firem s vysokými školami formou zavedení inovačních poukázek (poukázky úspěšně fungují v Nizozemsku).

UK⁵⁶ se ztotožňuje s MATĚJŮ v důležitosti vzniku pracovišť zaměřených na základní výzkum, transfer technologií a znalostí. Souhlasí s úpravou daňového systému a poznamenává, že do hodnocení vysokých škol by bylo dobré zahrnout dosažené výsledky s praxí. Upozorňuje na nerovné podmínky čerpání finančních prostředků z fondů EU pro pražské vysoké školy, které jsou podle UK „nejbohatším zdrojem inovačního transferu.“

FILE⁵⁷ zhodnotil silné a slabé stránky v návaznosti vysokoškolského systému na český trh práce. Mezi silné stránky řadí spojení výuky a výzkumu s praxí na některých českých vysokých školách (poznámává, že obtížnější je spolupráce s praxí v profesně neorientovaných oborech). Vyzdvihuje, že soukromé vysoké školy mají úzké pracovní vztahy s regionálními organizacemi a znají úspěšnost svých absolventů na trhu práce. Silné stránky doplňuje konstatováním faktu, že MŠMT ve svém Dlouhodobém záměru dává jednoznačně najevo svůj zájem zvýšení zaměstnatelnosti absolventů tím, že iniciuje a poskytuje finanční podporu různým projektům zaměřeným na tuto problematiku. Vedle této aktivity podporuje podle něj MŠMT také využití prostředků

⁵⁵MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 15. 2. 2010 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarniho_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.

⁵⁶*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 15. 2. 2010 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://forum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

⁵⁷FILE, J. et al. *Tematické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006, s. 45-50.

z rozvojových programů, které jsou zaměřeny na přípravu studentů a regionální spolupráci mezi vysokými školami a praxí. Vedle silných stránek popisuje FILE také slabé stránky, mezi které uvádí **nerovnováhu mezi poptávkou a nabídkou** ve vysokoškolském systému vzdělávání – stále existuje vyšší poptávka po studiu na vysokých školách u těch, kteří se na ně nedostali a zaměstnavatelů, kteří požadují vysokoškolsky vzdělané pracovníky. Další významnou slabou stránkou je **nedostatečná připravenost vysokoškolských institucí připravit absolventy na požadavky praxe**. Za další slabou stránku označuje **malou přítomnost odborníků z praxe** ve strategickém rozhodování při řízení vysoké školy. FILE dává ČR doporučení, aby akreditace studijních programů a posuzování kvality vysokých škol vzaly v úvahu také úspěšnost zaměstnatelnosti svých absolventů a potřeb praxe.

SKOŘEPA⁵⁸ dává v článku „*Spolupráce vysokých škol a praxe při přípravě projektů do SF EU*“ doporučení vysokým školám ekonomického zaměření v novém plánovacím období EU, aby se orientovaly na níže uvedené problémy, jejichž vyřešení povede ke spolupráci s organizacemi na projektech s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů:

- „*prostřednictvím vzdělávacích programů zajistit přípravu studentů a akademických pracovníků na nové potřeby praxe v oblasti dílčích dat i komplexních analýz pro projekty*“;
- „*vytvoření normy kvality výzkumu pro partnery*“;
- „*zefektivnit stávající a najít nové metody spolupráce s praxí*“;
- „*širší zapojení akademických pracovníků a studentů do řešení problémů praxe*“;
- „*vytvořit předpoklady pro podnikání v oblasti uplatnění výsledků výzkumu v praxi.*“

GAJDŮŠKOVÁ⁵⁹ (1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR) píše, že „*spolupráce vysokých škol s neakademickým sektorem by měla přinést více mimorozpočtových zdrojů i obohacení výuky na VŠ o nové formy a přístupy ve vzdělávání. Spolupráce nemusí mít pouze finanční efekty a netýká se pouze technických oborů a průmyslu.*“

⁵⁸SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-957-4. s. 26.

⁵⁹GAJDŮŠKOVÁ, A. Konference v Senátu Parlamentu ČR: „Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj účel?“ *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 60.

4.3. *Spolupráce*

4.3.1. **Formy, možnosti a překážky spolupráce**

Agentura pro podporu podnikání a investic CZECHINVEST⁶⁰ prostřednictvím svého portálu SPOLUPRÁCE.ORG zvyšuje informovanost o vzájemné spolupráci mezi vysokými školami a podniky a díky této aktivitě pomáhá k naplňování a zlepšování jejich vzájemné spolupráce. Na portále uvádí možnosti a formy spolupráce; prezentaci vysokých škol o jejich spolupráci s podniky; prezentaci podniků o jejich spolupráci s vysokými školami; databázi nabídek a poptávek po spolupráci; informace o existujících klastrech, centrech excelence, vědeckotechnických parcích, strategických dokumentech a dalších zajímavostech týkajících se vzájemné spolupráce mezi vysokými školami a podniky. Jednou z posledních aktivit této agentury je přijímání žádostí o dotace v rámci mezinárodního výzkumného a vývojového projektu, který podpoří vznik nových nebo rozšíří stávající klastry. Na tuto aktivitu je vyhrazeno 750 miliónů korun z OP Podnikání a inovace, v rámci programu Spolupráce.

Při řešení spolupráce musí být podle VYMĚTALA⁶¹ aktivní obě strany. Na straně vysokých škol musí být řešen systematický marketing ve směru propojení akademické oblasti s praxí.

Agentura CZECHINVEST⁶² mezi nejčastější formy vzájemné spolupráce mezi vysokými školami a podniky zařazuje tyto: účast odborníků z praxe na řízení vysokých škol; vedení studentských prací; stáže a praxe studentů; tvorba studijních programů a profilu absolventa; další vzdělávání; konzultace; sdílení výzkumné infrastruktury; komercializace výsledků výzkumu; výzkum realizovaný ve spolupráci a zakázkový výzkum.

Preferovaných možností spolupráce z hlediska průmyslové a podnikatelské sféry je podle VYMĚTALA⁶³ celá řada. Těmi nejpožadovanějšími jsou tyto:

- využívání výzkumné a vědecké kapacity škol – spolupráce na výzkumu;
- využívání přístrojů v laboratoři;

⁶⁰SPOLUPRÁCE.ORG: *spolupráce vysokých škol a podniků* [online]. Praha : CzechInvest, 2010, 16. 2. 2010 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.spoluprace.org/>>.

⁶¹VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 360.

⁶²SPOLUPRÁCE.ORG: *spolupráce vysokých škol a podniků* [online]. Praha : CzechInvest, 2010, 16. 2. 2010 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.spoluprace.org/>>.

⁶³VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 360.

- existence společných týmů, které řeší společné problémy;
- praxe studentů a vyhledávání studentů jako potencionálních zaměstnanců;
- zadávání témat absolventských prací;
- společná zahraniční odborná setkání;
- finanční sponzoring škol a jejich fakult;
- soutěže o nejlepší absolventské práce;
- přednášková činnost v rámci celoživotního vzdělávání;
- prezentace firem ve škole.

BAUMAN⁶⁴ označuje **profesionální výuku** zajišťovanou zaměstnavateli, která je zaměřena přímo na perspektivní zaměstnání, za lákavější a srozumitelnější volbu, než úplné univerzitní vzdělání.

V časopise pro vysokoškolskou a vědní politiku *Aula* popisuje ŠMÍDOVÁ⁶⁵ výsledky z projektu „*Spolupráce technických fakult s podniky a dalšími experty se zaměřením na bakalářské studijní programy*“. Tento projekt vztahu technických vysokých škol s podniky realizoval Svaz průmyslu a obchodu v roce 2009. Z oslovených 250-ti institucí dotazníkem byla návratnost 22 odpovědí. Hlavním důvodem nízkého počtu vyplněných dotazníků je podle autorky článku neochota účastnit se jakéhokoliv výzkumu. Tento výzkum nastiňuje **formy a překážky spolupráce**, které vidí ve vzájemné spolupráci podniky. Nejvíce preferovaná forma spolupráce je podle autorky **tvorba studijních programů** (tvorba bakalářských programů; příprava konkrétního předmětu nebo kurzu a příprava eLearningových kurzů). Významným signálem při tvorbě studijních programů a oborů je podle SKOŘEPA⁶⁶ preference znalostí absolventů.

Další požadovanou formu spolupráce uvádí ŠMÍDOVÁ⁶⁷ **expertní výuku** (teoretická i praktická část výuky). Mezi ostatní formy spolupráce patří například *zpracování studijních materiálů, mezinárodní mobilita, odměňování vynálezů, spolupráce na vědecko-výzkumných projektech* a další. Hlavní překážka ve vzájemné

⁶⁴BAUMAN, Z. *Individualizovaná společnost*. Přeložil M. Ritter. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2004. ISBN 80-204-1195-X. s. 156.

⁶⁵ŠMÍDOVÁ, M. Podoby a překážky spolupráce technických vysokých škol a podniků očima externích spolupracovníků. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula3_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 11-14.

⁶⁶SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol. In *Acta universitatis Bohemiae meridionales: vědecký časopis pro ekonomiku, řízení a obchod*, 2007, č. 2., ISSN 1212-3285. s. 35.

⁶⁷ŠMÍDOVÁ, M. Podoby a překážky spolupráce technických vysokých škol a podniků očima externích spolupracovníků. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula3_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 11-17.

spolupráci je podle výzkumu na straně vysokých škol, které jsou málo ochotné přizpůsobit se potřebám trhu.

Poskytované formy spolupráce, a to **tvorbu studijních programů a profesionální výuku praktických dovedností**, ze strany praxe stvrzuje také ŠEBKOVÁ⁶⁸, která uvádí, že Fakulta strojní při ČVUT má například k dispozici bakalářský studijní program „Strojírenství“, jehož obsah ovlivňuje praxe – konkrétně Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

4.3.2. Konkrétní příklad spolupráce softwarové firmy

Novell - Praha, s. r. o. s vysokými školami v České republice

Firma Novell - Praha, s. r. o. byla založena v roce 1994 a je českou pobočkou mezinárodní celosvětové softwarové společnosti Novell, která sídlí ve Walthamu, v americkém státě Massachusetts a působí od roku 1983. Společnost Novell zaměstnává v současné době kolem 4 000 zaměstnanců a její celkové roční příjmy se pohybují kolem 950 mil. dolarů.

Společnost Novell je výrobce software a dodává své produkty různým skupinám zákazníků. Řešení, která nabízí, jsou například jednotná správa a řízení identit, týmové produkty pro spolupráci, správa pracovních stanic a serverů, linuxové produkty a další. Vedle nabídky softwarových produktů disponuje rozsáhlým týmem technických specialistů a konzultantů, kteří jsou vysoce mobilní s ohledem na mezinárodní projekty. Pro své zákazníky zajišťuje společnost různé úrovně technické podpory a odborná školení. Společnost Novell dodává své produkty a řešení zákazníkům z různých segmentů trhu, kteří požadují vyspělá řešení pro datová centra, zabezpečení a řízení identit, řízení zdrojů, týmovou spolupráci i pracovní stanic. Mezi největší zákazníky patří například Audi, Credit Suisse, Deutsche Bank AG, Lufthansa, dopravní podnik města New York, PSA Peugeot Citroën, Siemens a další společnosti. Společnost Novell je držitelem 550 patentů v USA a dalších zemích.

Česká pobočka Novell - Praha, s. r. o. (dále jen firma Novell) zaměstnává celkem 30 zaměstnanců, má sídlo na pražské Palmovce. Jejími významnými zákazníky

⁶⁸ŠEBKOVÁ, H. Implementace strukturovaného studia s účastí odborníků z praxe. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 4 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 57-58.

jsou organizace ze státní správy a samosprávy, a to například Ministerstvo vnitra ČR, se kterým velmi aktivně spolupracuje na projektu CzechPoint a Datových schránkách nebo Městský úřad Přerov, kde se v roce 2008 realizoval projekt jednotné správy a řízení identit. Vedle těchto organizací obchodně spolupracuje s privátním sektorem, finančními institucemi a samozřejmě školstvím.

Co se týká vysokého školství, tak tento segment trhu jsem měla ve firmě Novell obchodně na starosti pět let, v současné době jsem tři čtvrtě roku na mateřské dovolené. Firma Novell aktivně spolupracuje se 17-ti veřejnými vysokými školami, jednou státní a jednou soukromou. Se všemi školami probíhá spolupráce na úrovni obchodního vztahu, tzn. vytváření nabídek produktů Novell na základě požadavku zákazníka; osobní setkávání; profesionální prezentace produktů Novell; konzultace technických problémů. Všechny školy jsou účastníky tradičních společných setkávání u **Kulatého stolu vysokých škol a univerzit**, který probíhá pravidelně jednou za čtvrtletí. Na Kulatém stole se řeší manažerské, technické a technologické problémy, o které je ze strany účastníků zájem. Firma Novell při těchto příležitostech předvádí a prezentuje novinky týkající se jejích produktů. Setkávání jsou zároveň místy společné diskuze o různých problémech a požadavcích. Na posledních Kulatých stolech se diskutovalo např. o elektronických občanských průkazech, datových schránkách, jednotném identitním prostoru, linuxových produktech a dalších problematikách.

Firma Novell má s ČVUT podepsanou smlouvu o distribuci software Novell pro celé školství v ČR. Školy se na ČVUT obrací se žádostmi o cenové nabídky, ČVUT je s pomocí firmy Novell zpracovává a následně podle požadavků software objednává.

Se dvěma univerzitami jsou podepsané **Rámcové smlouvy o spolupráci**. Na úrovni rektorů univerzit byla stvrzena vzájemná spolupráce v roce 2004 s ČZU a v roce 2006 s ČVUT. Účelem těchto smluv je vytvoření užších všestranných vazeb mezi oběma smluvními stranami (firmou Novell a univerzitami), zejména v pedagogické a vědecko – výzkumné činnosti, rovněž tak při výchově a vyhledávání specialistů a odborníků pro vědeckou a pedagogickou práci.

Hlavní formy spolupráce mezi univerzitami a firmou Novell jsou následující (řazeno podle nejčastěji využívaných):

- profesionální výuka a podpora výuky moderních ICT, která je součástí teoretické i praktické části výuky;
- semináře s vybranými tematickými okruhy pro studenty, vysokoškolské učitele a ostatní zaměstnance;
- konzultace a oponentura diplomových prací;

- poskytování marketingových materiálů a předmětů;
- zápůjčka software pro testování a vyzkoušení.

4.4. *Absolventi vysokých škol*

4.4.1. Požadavky na absolventy a jejich zaměstnatelnost

Absolventi vysokých škol jsou podle UK⁶⁹ nejcennějším bohatstvím, co vysoké školy produkují, protože přemýšlí v alternativách a obohacují praxi nezávislým a odpovědným myšlením. Jejich uplatnění se uskutečňuje v různých zajímavých profesích a společenských rolích.

V souvislosti s úspěšným uplatněním absolventů se VYMĚTAL⁷⁰ zmiňuje o připomínkách z praxe k obsahu vysokoškolského studia v rámci vzdělávacího systému. Připomínek je hned několik: absolvent by se měl vzdělávat v širším kontextu se zaměřením na souvislosti; měl by být veden k samostatnému vyhledávání informací; měl by být veden ke kreativnímu a kvalitativnímu myšlení.

BAUMAN⁷¹ kritizuje vysoké školy, že z nabytých dovedností a návyků dělají spíše handicap, protože vysokoškolský proces si velmi nesnadno osvojuje tempo pracovního trhu s jeho flexibilitou.

Podle VYMĚTALA⁷² je kvalifikace vysokoškolsky vzdělaných lidí v České republice, kteří jsou v pracovním procesu, poměrně vysoká (srovnáno s vyspělými zeměmi). Problémy se v této souvislosti vyskytují například u akademického sboru, a to v jeho stáří („*průměrný věk nových profesorů je 54 let a 96% docentů je ve věku nad 45 let*“) a v minimální zkušenosti s praxí (akademičtí pracovníci jsou stále zaměstnáni na vysoké škole u jednoho zaměstnavatele).

Požadavky na změnu a zvýšení kvality absolventů vysokých škol jsou žádány především z praxe. To píše ve své knize VYMĚTAL⁷³ a zároveň v několika bodech

⁶⁹*Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 16. 2. 2010 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavychodiska.pdf>>.

⁷⁰VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 345-350.

⁷¹BAUMAN, Z. *Individualizovaná společnost*. Přeložil M. Ritter. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2004. ISBN 80-204-1195-X. s. 157.

⁷²VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 353-358.

⁷³VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 341-344.

shrnuje, jaké jsou kvalifikační požadavky na absolventa vysoké školy ze strany pracovníků z praxe. Uvádí, že absolvent musí splňovat několik následujících kvalifikací: **profesní** (tvůrčí řešení problému; schopnost pracovat samostatně; schopnost kritického myšlení; základní vědomosti z dalších oblastí mimo jeho studium; preference odborného základu před úzkou specializací a další.); **instrumentální** (metodologická gramotnost; počítačová gramotnost; plynulá komunikace v češtině a angličtině; držení řidičského průkazu); **socio-kulturní** (komunikační schopnosti verbální i neverbální; prezentační schopnosti a dovednosti; schopnost práce v týmu; mít cíl; vysoká adaptabilita) a **manažerskou** kvalifikaci, která představuje podle pracovníků z praxe iniciativu; asertivitu; vytrvalost; samostatnost; rozhodování; přesvědčování; plánování; organizování a další schopnosti. Představou „*ideálního absolventa*“ je člověk do 30-ti let, který vystudoval dvě vysoké školy (z toho jednu zahraniční); s vynikající znalostí dvou světových jazyků (jeden z nich je angličtina) a desetiletou praxí.

Podle VYMĚTALA⁷⁴ existuje takzvaný **zaměstnavatelský kodex**, který udává několik požadavků na absolventy vysokých škol, a to z celosvětového hlediska. Jedná se o vysoký stupeň podávat výkon; vysokou profesní zdatnost se samostatností a dalším rozvojem; využití intelektu pro zvládnání různých nároků; schopnost učit se; schopnost pracovat v týmu a s kreativitou; vysokou adaptabilitu a připravenost k mobilitě (interní, národní i mezinárodní).

KRAŤKOVÁ⁷⁵ popisuje v časopise pro vysokoškolskou a vědní politiku *Aula* výsledky z výzkumu pod názvem „*Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů*“. Výzkum realizovalo Centrum pro studium vysokého školství v letech 2006 – 2008. Výsledky ukázaly, že zaměstnavatelé přijímají raději ty absolventy vysokých škol, kteří již nějakou praxi mají a co při studiu již pracovali. Zároveň konstatuje, že u absolventů vysokých škol si praxe cení jejich nekonvenční a tvůrčí nápady, ochotu učit se a dobré teoretické znalosti. Podle autorky mají absolventi vysokých škol dlouhodobě nejnížší míru nezaměstnanosti. Nejsnazší uplatnění v praxi nacházejí absolventi **zdravotnických** a **technických** oborů. Absolventi z technických škol jsou podle SKOŘEPA⁷⁶ těmi, kteří právě nejčastěji chybí

⁷⁴VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. ISBN 80-86920-01-1. s. 344-345.

⁷⁵KRAŤKOVÁ, D. *Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů*. *Aula* [online]. 2008, roč. 16, č. 4 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_08.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 64.

⁷⁶SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. *Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol*. In *Acta universitatis Bohemiae meridionales: vědecký časopis pro ekonomiku, řízení a obchod*, 2007, č. 2., ISSN 1212-3285. s. 35.

na trhu práce. Nejvyšší míra nezaměstnanosti je u těch, píše KRAŤKOVÁ⁷⁷, kteří mají po studiu v kulturních a zemědělských oborech.

4.4.2. Požadavky na absolventy v Jihočeském kraji

V Jihočeském kraji je podle KRAŤKOVÉ⁷⁸ nedostatek absolventů technického směru. Situace se zlepšila díky nové neuniverzitní veřejné technické vysoké škole. Zaměstnavatelé v Jihočeském kraji požadují po absolventech více odborných znalostí, které uchazeč o práci dokáže propojit. Je pro ně důležité, aby uměl pracovat v týmu, komunikovat, nést zodpovědnost. SKOŘEPA⁷⁹ zase uvádí, že v Jihočeském kraji je důrazný požadavek na znalost cizích jazyků, jako je angličtina a němčina a nejméně je požadován řidičský průkaz.

Překážkou pro uzavírání nových pracovních smluv s absolventy vysokých škol je podle KRAŤKOVÉ⁸⁰ jejich mzdová náročnost; neochota nést zodpovědnost; zůstat v zaměstnání po pracovní době podle potřeby a nízká úroveň znalosti cizích jazyků. Celý kraj se podle autorky vyznačuje malou mobilitou a malou ochotou ke změnám. Tento handicap vysvětluje vlastnostmi obyvatelstva a stabilitou osídlení. Zaměstnavatelé z Jihočeského kraje shrnuli několik požadavků na absolventy vysokých škol, jako nových uchazečů o zaměstnání. Jedná se o tyto požadavky:

- vysoká odbornost;
- jazyková vybavenost;
- společensko – ekonomický přehled;
- schopnost komunikace s lidmi různého věku a s lidmi různého vzdělání;
- komunikace v nadnárodním prostředí;
- samostatně tvořivě pracovat;
- schopnost se dál vzdělávat;
- umět komunikovat – jasně se vyjádřit.

⁷⁷KRAŤKOVÁ, D. Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů. *Aula* [online]. 2008, roč. 16, č. 4 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_08.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 64.

⁷⁸KRAŤKOVÁ, D. Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů. *Aula* [online]. 2008, roč. 16, č. 4 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_08.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 64-65.

⁷⁹SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol. In *Acta universitatis Bohemiae meridionales: vědecký časopis pro ekonomiku, řízení a obchod*, 2007, č. 2., ISSN 1212-3285. s. 37.

⁸⁰KRAŤKOVÁ, D. Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů. *Aula* [online]. 2008, roč. 16, č. 4 [cit. 2010-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_08.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 65-67.

V článku „*Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol*“ uvádí SKOŘEPA⁸¹ preference znalostí absolventů ze strany organizací. Níže jsou popsány vždy nejvíce preferované znalosti a dovednosti. Autor píše, že obchodní organizace nejvíce vyžadují práci na počítači, komunikační dovednosti a znalost anglického jazyka. Veřejná správa a neziskové organizace preferují komunikační dovednosti, znalost práce na počítači a další.

4.4.3. Absolventi podnikových vysokých škol

V České republice existují soukromé vysoké školy, jejichž vlastníkem je firma nebo podnik. Jedná se například o Škoda Auto Vysokou školu.

Ve zprávě „*Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávání, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti Škoda Auto Vysoké školy pro rok 2007*“ píše ŠAROCH⁸², že vysoká škola se snaží reagovat na požadavky praxe, proto v roce 2007 začala se zkvalitňováním obsahu studia s odborníky ze společnosti ŠKODA AUTO a. s. (dále jen společnost) a s pracovníky vysoké školy. Vysoká škola v roce 2007 zvýšila počet přednášejících ze společnosti. Součástí bakalářského studia je pětíměsíční odborná praxe ve společnosti nebo u jejích dodavatelů či dokonce v koncernu Volkswagen. Výhodou praxe je práce na firemních projektech; ověření teoretických znalostí v praxi; praktické zaměření bakalářských prací; uplatnění absolventů ve společnosti nebo u jejích dodavatelů či v koncernu Volkswagen. Silnými stránkami Škoda Auto Vysoké školy je provázanost se společností a možnosti uplatnění jejích absolventů přímo ve společnosti. Vysoká škola klade velký důraz na provázanost s praxí, která pro ni zajišťuje zejména přednáškovou a konzultační činnost a součinnost studijních oborů. Je patrné, že cílem podnikových vysokých škol je úzká spolupráce s praxí (podnikem, který ji vlastní). Tím vzniká kvalita vysoké školy; je zajištěna provázanost teorie s praxí. Absolventi totiž na základě provázanosti s praxí dokáží splnit požadavky, které na ně praxe klade a tím se výrazně zvyšuje jejich uplatnitelnost na pracovním trhu.

⁸¹SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol. In *Acta universitatis Bohemicae meridionales: vědecký časopis pro ekonomiku, řízení a obchod*, 2007, č. 2., ISSN 1212-3285. s. 36-37.

⁸²ŠAROCH, S. et al. *Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávání, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti Škoda Auto Vysoké školy pro rok 2007*. Mladá Boleslav : ŠkodaAuto vysoká škola, 2006. s. 6-13.

5. PRAKTICKÁ ČÁST

5.1. *Cíl práce a hypotézy*

Cílem práce je zjištění forem spolupráce, forem komunikace, důvodů a překážek ve spolupráci mezi vysokými školami a organizacemi.

Pro kvantitativní výzkum jsou stanoveny následující tři hypotézy:

1. Přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace patří mezi nejvíce žádanou formu spolupráce mezi vysokou školou a organizací.
2. Nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je možnost získání finanční podpory.
3. Čím frekventovanější je osobní setkávání pracovníků vysoké školy s pracovníky organizace, tím je spolupráce výhodnější.

5.2. *Metodika*

5.2.1. Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor tvoří veřejné, státní a soukromé vysoké školy. Kontaktovala jsem všechny české vysoké školy, kterých bylo ke dni 31. března 2009 celkem 73. Seznam všech vysokých škol je k dispozici na [www stránkách](http://www.stránkách) MŠMT.

Oslovila jsem celkem 93 respondentů, těmto všem dotazovaným jsem rozeslala individuální e-mailové žádosti o vyplnění dotazníku. S 19-ti respondenty jsem o dotazníku hovořila telefonicky, s 10-ti dotazovanými jsem se sešla osobně. Výzkum probíhal od března do září 2009.

Oddělení nebo osoby, na které jsem se obracela, byly proreктоři pro vnější vztahy, manažeři vnějších vztahů, oddělení vnějších vztahů nebo kontaktní e-mailové adresy, které byly k nalezení na internetových stránkách škol – viz Příloha I – Seznam kontaktovaných vysokých škol, jejich klasifikace a pozice osob nebo oddělení, které jsem oslovila.

Obdržela jsem celkem 23 vyplněných dotazníků ze 13-ti vysokých škol. Návratnost v procentech podle počtu oslovených respondentů je **24,73 %**.

5.2.2. Metoda

Metodou pro výzkum bylo kvantitativní dotazování, technikou byl mnou vytvořený dotazník.

Dotazník, který jsem zasílala školám se žádostí o vyplnění, obsahoval identifikační údaje respondenta (název vysoké školy, zjištění na jaké fakultě nebo součásti školy respondent působí a pozice respondenta); dále obsahoval 10 otázek. Dotazník je přiložen v kapitole „Přílohy“ – viz Příloha II – Dotazník.

5.3. Výsledky

Tato kapitola obsahuje tři části. V první části je v tabulkách uveden počet zaškrtnutí jednotlivých odpovědí na dané otázky v dotazníku; ve druhé části jsou popsány konkrétní odpovědi od dotazovaných, kteří reprezentují vysoké školy a třetí část obsahuje můj návrh na optimalizaci dotazníku, který jsem pro výzkum vytvořila.

Počet sebraných dotazníků od respondentů mě vedl k rozhodnutí neudělat statistické zpracování dat. To je také důvodem pro nemožnost potvrzení hypotéz – viz text kapitoly „5.1 Cíl práce a hypotézy“. I přesto mohou mít výsledky vypovídající hodnotu, a to ve stanovení dalších hypotéz a v navrhování řešení pro zlepšení spolupráce mezi vysokými školami a organizacemi

5.3.1. Výsledky z dotazníků

Níže jsou uvedeny jednotlivé otázky, které byly součástí dotazníku. V tabulkách pod nimi jsou odpovědi od respondentů. Každá tabulka obsahuje počet zaškrtnutí u jednotlivých odpovědí. Odpovědi v černé barvě byly v dotazníku pevně dány a dotazovaný z nich mohl vybírat, odpovědi **modrým** písmem s označením na začátku „jiné, jiná, jiný, jinak“ jsou ty, které respondenti do dotazníků dopsali.

1. otázka: Uveďte, prosím, názvy organizací, se kterými Vaše škola spolupracuje.

Školy na tuto otázku odpovídaly výpisem několika organizací, se kterými spolupracují. Názvy organizací, které školy napsaly, jsou součástí druhé části výsledků bakalářské práce, kde jsou popsány konkrétní odpovědi od respondentů – viz text kapitoly „5.3.2. Odpovědi škol v dotaznících“.

**2. otázka: Jaké formy spolupráce využíváte se spolupracujícími organizacemi?
(Je možné zaškrtnout více možností).**

Tato otázka umožňovala zaškrtnávat (označovat) i více stanovených odpovědí a připisovat jiné, jelikož každá škola může využívat několik a různé formy spolupráce.

Tabulka 1 – četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových odpovědí na otázku č. 2

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace	14
vedení studentských prací	10
odborná konzultace studentských prací	11
stáže studentů u organizací	13
spolupráce na výzkumu s organizací	9
finanční podpora ze strany organizace	4
pomoc organizace při technickém vybavení školy	5
prezentace organizací ve Vaší škole (podnikové prezentace)	9
pořádání společných konferencí	9
transfer vědeckých poznatků do praxe	11
spolupráce při plánování vědeckovýzkumné činnosti	7
spolupráce při přípravě vzdělávacích programů	8
pracovní a studijní pobyty akademických a vědeckých pracovníků v organizaci	8
jiné: publikační možnost v periodikách organizace	1
jiné: praxe studentů u organizace za úplatu	1
jiné: veletrhy pomaturitního vzdělávání, výstavy, graf. zpracování a tisk propagačních tiskovin, velké prezentační akce pod záštitou organizace, sponzoring ze strany organizace	1
jiné: poskytnutí vybraného software za zvýhodněných podmínek studentům a pracovníkům školy	1
jiné: HR konzultace v kariérním centru	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledky v *Tabulce 1* nastiňují, že mezi nejčastěji zaškrtnuté odpovědi patří následující formy spolupráce: **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace**, stáže studentů u organizací, odborná konzultace studentských prací a transfer vědeckých poznatků do praxe.

3. otázka: Vyberte, prosím, jednu organizaci, s níž spolupracujete nejčastěji. Ohodnoťte Vaši vzájemnou spolupráci ve zbývajících otázkách tohoto dotazníku (viz otázky 4 až 10).

Tabulka 2 – respondenti ze škol vybrali organizaci, s níž spolupracují nejčastěji.

Vysoká škola	Pozice respondenta	Vybraná organizace
AVU	Vedoucí PR oddělení	VŠUP
ČVUT	Vedoucí odboru vnějších vztahů	Respondent nedokázal určit
ČZU	Odborný asistent 41	CompAct Bohemia s.r.o.
ČZU	Odborný asistent 53	Certicon.cz
PEF ČZU	Odborný asistent 26, PEF	Hewlett Packard
PEF ČZU	Odborný asistent 49	Sunnysoft
PEF ČZU	Odborný asistent 31	MKInet s.r.o.
ZSF JČZ	Vedoucí pracovník	Nemocnice České Budějovice, a.s.
ZSF JČZ	Odborný asistent, katedra supervize a odborné praxe	Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o.s.
ZSF JČZ	Odborný asistent, katedra supervize a odborné praxe	Městská charita České Budějovice
ZSF JČU	Proděkanka pro rozvoj a vnější vztahy	Nemocnice České Budějovice, a.s.
ZSF JČU	Odborný asistent, katedra supervize a odborné praxe	Domov pro seniory Máj České Budějovice
ZSF JČU	Vedoucí katedry supervize a odborné praxe	Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o.s.
MZLU	Rektorát - pracovník pro vnější vztahy a PR	Technické muzeum v Brně
OSU	Vedoucí oddělení technické podpory	MEDIUM SOFT a.s.
Univerzita Pardubice	Rektorát - ředitelka ICT	Respondentka nedokázala určit
UJEP	Referent Centra pedagogické praxe, Pedagogická fakulta	Základní škola České mládeže, Ústí nad Labem
UNOB	Prorektor pro vnější vztahy	Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika
VŠUP	Oddělení vědy a výzkumu	Respondent nedokázal určit
VUTBR	Odborný asistent 41, Fakulta elektrotechniky	Freescale Semiconductor
VUTBR	Správce sítě, Fakulta elektrotechniky	e-academy Inc.
ZČU	CIO	Cisco Systems, s.r.o.
VŠERS	Prorektor pro vnější vztahy a zahraniční spolupráci	Vysoká škola bezpečnost. manažerstva v Košiciach

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku č. 3 respondenti odpovídali výběrem jedné organizace, se kterou spolupracují nejčastěji. V **Tabulce 2** je vidět, jaké organizace vybírali. Tři respondenti nedokázali tuto organizaci určit:

- 1. respondent:** vedoucí odboru vnějších vztahů z ČVUT nedokázal vybrat jednu organizaci vzhledem k velikosti školy, jako je ČVUT.
- 2. respondent:** ředitelka ICT (CIO) z Univerzity Pardubice shledala za nemožné vybrat pouze jednu organizaci za její ICT útvar a ani za celou univerzitu. Ředitelka uvádí, že každý útvar může mít dokonce 15 – 20 významných organizací, se kterými často spolupracuje.
- 3. respondent:** oddělení vědy a výzkumu z VŠUP nevybralo jednu organizaci s vysvětlením, že takto „nelze paušalizovat.“
- 4. otázka:** *Zaškrtněte, prosím, jaká forma spolupráce patří mezi nejvíce žádanou mezi Vaší školou a touto organizací. (Je možné zaškrtnout pouze jednu možnost).*

Tabulka 3 - četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových odpovědí na otázku č. 4

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace	7
vedení studentských prací	6
odborná konzultace studentských prací	6
stáže studentů u organizací	7
spolupráce na výzkumu s organizací	6
finanční podpora ze strany organizace	1
pomoc organizace při technickém vybavení školy	4
prezentace organizací ve Vaší škole (podnikové prezentace)	4
pořádání společných konferencí	3
transfer vědeckých poznatků do praxe	5
spolupráce při plánování vědeckovýzkumné činnosti	3
spolupráce při přípravě vzdělávacích programů	3
pracovní a studijní pobyty akademických a vědeckých pracovníků v organizaci	2
jiná: publikační možnost v periodikách organizace	1
jiná: výstava "Mendelu, škola jako lusk"	1
jiná: poskytnutí vybraného software za zvýhodněných podmínek studentům a pracovníkům školy	1
jiné: sportovní soutěže, výstavy, studentská odborná činnost	1
jiná: kvalita produktů a nabízených služeb	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Z *Tabulky 3* je patrné, že mezi nejčastěji zaškrtnutou formu spolupráce patří **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace a stáže studentů u organizací.**

Přestože tato otázka dovoľovala zaškrtnout pouze jednu možnost, deset respondentů označilo více odpovědí, jeden neoznačil žádnou a třináct dotazovaných zaškrtnulo nebo dopsalo jednu odpověď. V případě těch, kteří zaškrtnuli více odpovědí, je možné předpokládat, že jim zaškrtnutí jedné odpovědi nestačilo. Každopádně čtyři z nich označili více jak čtyři odpovědi.

5. otázka: Jaké formy komunikace probíhají mezi Vaší školou a Vámi vybranou organizací? (Je možné zaškrtnout více možností).

Tabulka 4 - četnost zaškrtnutí a dopsání nové odpovědi na otázku č. 5

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
e-mailová komunikace	23
telefonická komunikace	20
osobní setkávání	21
jiné: videokonference	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 4 ukazuje, jaké formy komunikace školy používají. Zároveň je patrné, že většina škol z mého výzkumného vzorku volí kombinaci různých forem komunikace.

6. otázka: Jak často probíhají setkávání mezi Vaší školou a touto organizací?

Tabulka 5 – četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových odpovědí na otázku č. 6

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
denně	2
týdenně	2
měsíčně	6
čtvrtletně	6
ročně	1
jinak: pololetně	2
jinak: neprobíhají	1
jinak: podle potřeb	1
jinak: nepravidelně	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 5 ukazuje, jak často se škola s organizací setkává. Podle počtu zaškrtnutí je patrné, že 12-ti respondentům postačuje měsíční nebo čtvrtletní setkávání.

7. otázka: Zaškrtněte, prosím, jak výhodná je tato spolupráce?

Tabulka 6 – četnost zaškrtnutí na otázku č. 7

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
mimořádně výhodná	3
velmi výhodná	18
neutrální	2
málo výhodná	0
nevýhodná	0

Zdroj: Vlastní výzkum

V **Tabulce 6** je vidět, jak výhodná je pro školu spolupráce s organizací.

8. otázka: Jaké jsou důvody pro spolupráci s touto organizací? (Je možné zaškrtnout více možností).

Tabulka 7 – četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových možností na otázku č. 8

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
možnost získání finanční podpory od této organizace	3
budoucí uplatnění absolventů v této firmě	6
nabídka pracovních příležitostí Vaším absolventům ze strany organizace	7
jiné: publikační, přednáškové, vědecko - výzkumné možnosti spolupráce, výměny studentů	1
jiné: praxe studentů u organizace	2
jiné: spolugarance při realizaci studijních oborů zdravotních a zdravotně sociálních	1
jiné: dobrá dostupnost pro studenty i pro zaměstnance Zdravotně – sociální fakulty, odborná úroveň organizace, osobní znalost pracovníků organizace	1
jiné: prezentace univerzity v muzejním prostředí, propagace univerzity vzhledem k budoucím studentům	1
jiné: členství v programu MSDN	1
jiné: výměna zkušeností, poznatků a společné plnění úkolů v rámci vzdělávání důstojníků v misích EU, vedení společných seminářů, konferencí a vojenských štábních cvičení za účasti studentů obou škol	1
jiné: výpočetní potenciál firmy, knowhow	1
jiné: rychlost a flexibilita při získávání informací, plánování rozvoje a nakupování nových technologií	1
jiné: spolupráce na hlavním businessu školy, což je vzdělávání, věda a výzkum	1
jiné: spolupráce na projektech	1
jiné: výuka a praxe – provázanost	4
jiné: profesní a odborná blízkost	1
jiné: spolupráce v oblasti výzkumu	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledky v *Tabulce 7* nám ukazují, že mezi nejčastější důvody pro vzájemnou spolupráci mezi školou a organizací patří: **nabídka pracovních příležitostí Vaším absolventům ze strany organizace**, budoucí uplatnění absolventů v této firmě (organizaci) a provázanost mezi výukou a praxí. Je patrné, že většina škol má různé důvody pro spolupráci s vybranou organizací.

9. otázka: Zaškrtněte, prosím, jaký je nejčastější důvod pro vzájemnou spolupráci s touto organizací? (Je možné zaškrtnout pouze jednu možnost).

Tabulka 8 – četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových možností na otázku č. 9

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
možnost získání finanční podpory od této organizace	1
budoucí uplatnění absolventů v této firmě	2
nabídka pracovních příležitostí Vaším absolventům z e strany organizace	2
jiný: publikační, přednáškové, vědecko-výzkumné možnosti spolupráce, výměny studentů	1
jiný: praxe studentů u organizace	3
jiný: koordinace společných činností	1
jiné: dobrá dostupnost pro studenty i zaměstnance ZSF, odborná foveň organizace, osobní znalost pracovníků organizace - snazší komunikace	1
jiný: požadavek studentů	1
jiný: výměna zkušeností, poznatků a společné plnění úkolů v rámci vzdělávacího důstojníků a v misích EU, vedení společných seminářů, konferencí a vojenských štábních cvičení za účasti studentů obou škol	1
jiný: výpočetní potenciál firmy, knowhow	1
jiný: získávání informací při plánování rozvoje	1
jiné: spolupráce na hlavním businessu školy, což je vzdělávání, věda a výzkum	1
jiný: spolupráce na projektech	1
jiné: výuka a praxe - provázanost	4
jiný: klauzurní, doktorandské a diplomantské zkoušky	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Z *Tabulky 8* je vidět, že nejčastějším důvodem pro vzájemnou spolupráci je **provázanost výuky a praxe**. Dalším důvodem dle počtu zaškrtnutí je praxe studentů u organizace. Tato otázka opět umožňovala označit pouze jednu možnou odpověď. V tomto případě tak učinilo 20 respondentů, jeden nezaškrtnl žádnou odpověď a zbývající jeden respondent uvedl tři následující důvody: budoucí uplatnění absolventů v této firmě; nabídka pracovních příležitostí Vaším absolventům ze strany organizace

a dobrá dostupnost pro studenty i zaměstnance ZSF, odborná úroveň organizace, osobní znalost pracovníků organizace - snazší komunikace.

**10. otázka: Jaké překážky se vyskytují při Vaší spolupráci s vybranou organizací?
(Je možné zaškrtnout více možností).**

Tabulka 9 – četnost zaškrtnutí nebo dopsání nových možností na otázku č. 10

Možnosti odpovědí	Četnost zaškrtnutí
nalezení takového tématu spolupráce, který by byl oboustranně výhodný	0
rozdíly v zájmech	2
rozdíly ve stylu práce	2
jiné: vysoká fluktuace zaměstnanců u organizace - nové pracovníky je nutné vždy opět informovat a zaškolovat	1
jiné: rozdílnost v cílech organizace	1
jiné: nevhodný přístup zaměstnanců organizace ke studentům nebo přístup studentů ke klientům organizace	1
jiné: problémy na straně e-academy v technické infrastruktuře	1
jiné: nedostatečné finanční prostředky na větší projekty, časová vyčerpání studentů při běžném studiu	1
jiné: nepružnost samotné školy	1
jiné: překážky, které vyplývají z rozdílu mezi komerční a nekomerční sférou	1
jiné: překážky vznikají jen z důvodů neakceptovatelných finančních požadavků spolupracujících organizací, z důvodu jejich nedostatečné odbornosti, nekvalitní práce nebo kapacit pro zvládnutí společného úkolu	1
jiné: časový harmonogram	2
jiné: časové synchronizace	1
jiné: odvěká rivalita a soutěživost	1
jiné: interní komunikace na univerzitě - zajistit, aby spolupráce opravdu a efektivně probíhala	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 9 ukazuje, že u většiny škol se vyskytují různé překážky ve vzájemné spolupráci s organizací. Ty, na kterých se respondenti shodli alespoň ve dvou případech, jsou **rozdíly v zájmech, rozdíly ve stylu práce a časový harmonogram.**

5.3.2. Odpovědi škol v dotaznících

Tato kapitola představí konkrétní odpovědi jednotlivých respondentů v dotaznících.

Akademie výtvarných umění v Praze (AVU)

Vedoucí PR oddělení AVU uvedla, že mezi nejvíce žádanou formu spolupráce patří dvě formy, a to **vedení studentských prací a odborná konzultace studentských prací**. Napsala, že mezi důvody vzájemné spolupráce patří profesní a odborná blízkost a nejčastějším důvodem jsou **klauzurní, doktorandské a diplomantské zkoušky**. Překážkou ve spolupráci mezi jejich školou a vybranou organizací: **Vysokou školou uměleckoprůmyslovou v Praze (VŠUP) je odvěká rivalita a soutěživost**.

Obě dvě organizace se setkávají **nepravidelně**, komunikují spolu **e-mailem, telefonicky i osobně** a spolupráce mezi nimi je podle AVU **mimořádně výhodná**.

Další organizace, s nimiž AVU spolupracuje, jsou dle vedoucí následující: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Ústav pro dějiny umění, odborná restaurátorská pracoviště, ČVUT, Metrostav, Českoněmecký fond budoucnosti, ČEZ, Ministerstvo kultury České republiky a další.

České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)

Vedoucí odboru vnějších vztahů nedokázal určit jednu organizaci, s níž spolupracuje nejčastěji z důvodu velikosti školy, jako je ČVUT.

Dotazník vyplnil a uvádí, že mezi nejžádanější formu spolupráce s organizacemi patří **spolupráce na výzkumu**. Důvodů pro vzájemnou spolupráci je několik – možnost získání finanční podpory od organizace, budoucí uplatnění absolventů v této firmě, nabídka pracovních příležitostí absolventům ČVUT ze strany organizace a spolupráce v oblasti výzkumu. Překážka, která se vyskytuje, je **interní komunikace na univerzitě**. Píše, že je potřeba, aby spolupráce probíhala efektivně.

Spolupráci s organizacemi považuje za **velmi výhodnou**, komunikuje s nimi **e-mailem, telefonicky i osobně** a setkávají se **čtvrtletně**.

Organizace s nimiž ČVUT spolupracuje jsou dle vedoucího následující: Robert Bosch GmbH (strojírenská firma, dodavatel součástí pro automobily a výrobků pro domácnost, jako jsou elektrospotřebiče a zahradní technika), Komerční banka a. s., Český rozhlas, RWE (přepravce zemního plynu), ŠKODA AUTO a. s. (výrobce automobilů značky ŠKODA) a další.

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)

Za tuto univerzitu vyplnilo dotazník pět respondentů, odborných asistentů. Každý z nich uvedl jinou organizaci, s níž škola nejčastěji spolupracuje. Těmi organizacemi jsou: **CompAct Bohemia s.r.o.** (komplexní řešení, dodávky hardware a software), **Certicon.cz** (specialista na informační a komunikační systémy), **Hewlett Packard** (výrobce řešení, dodavatel hardware - počítačů a software), **Sunnysoft** (specialista na kapesní komunikátory) a **MKInet s.r.o.** (poskytovatel bezdrátového vysokorychlostního internetu).

Dva z respondentů považují **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace** za nejvíce žádanou formu spolupráce, zbylí tři kolegové se shodli na **transferu vědeckých poznatků do praxe**. Do důvodů o vzájemné spolupráci vepsali čtyři kolegové **provázanost výuky s praxí** a tento důvod uvedli také jako nejčastější. Zbylý kolega uvedl, že nejčastějším důvodem spolupráce je **spolupráce na projektech**.

Všichni se shodli, že komunikace probíhá **e-mailem, telefonicky i osobně**, a že je **velmi výhodná**.

Organizace, s nimiž ČZU spolupracuje jsou také Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo vnitra, Novell - Praha, s. r. o. (výrobce software Novell) a další.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JČU)

Od JČU jsem obdržela celkem šest vyplněných dotazníků. Jelikož se odpovědi neshodovaly, jako tomu bylo u ČZU, rozepisují JČU, jako JČU1 až JČU6. Respondenti vybírali jednu organizaci, s níž nejčastěji spolupracují. Také vypsali další organizace, s nimiž spolupracují, a to jsou státní i nestátní neziskové organizace, kde studenti vykonávají odbornou praxi. Například Domy pro seniory v Jihočeském kraji (Dům pro seniory Hvízdal, Dům pro seniory Máj, atd.), Hospice a další.

JČU1

Vedoucí pracovník ze Zdravotně – sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (ZSF JČU), vybral **Nemocnici České Budějovice, a. s.** organizací, se kterou spolupracuje nejčastěji.

Mezi nejčastější formu spolupráce uvádí hned několik forem - **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace, vedení studentských prací, odbornou konzultaci studentských prací, stáže studentů u organizace, prezentace organizací ve škole (podnikové prezentace), pořádání společných**

konferencí a transfer vědeckých poznatků do praxe. Mezi důvody vzájemné spolupráce řadí **budoucí uplatnění absolventů v této firmě** a za nejčastější důvod považuje **nabídku pracovních příležitostí absolventům ZSF ze strany organizace.** Jako překážku s nemocnicí vidí ve **stylu práce.**

S Nemocnicí České Budějovice spolupracuje JČU ZSF denně a spolupráce je **velmi výhodná.**

JČU2

Odborný asistent z katedry supervize a odborné praxe ze ZSF JČU napsal, že organizací, s níž nejčastěji spolupracuje, je **Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s.**

Uvádí, že mezi nejvíce žádanou formu spolupráce patří **vedení studentských prací.** Mezi důvody pro vzájemnou spolupráci zařadil odborný asistent budoucí uplatnění absolventů v této organizaci a nabídku pracovních příležitostí absolventům JČU ze strany organizace. Nejčastějším důvodem je podle něho **praxe studentů v Arpidě.** Překážky ve spolupráci nevidí.

JČU a Arpida se dle něho setkávají čtvrtletně a spolupráce je **mimořádně výhodná.**

JČU3

Odborný asistent z katedry supervize a odborné praxe ze ZSF JČU vybral **Městskou charitu České Budějovice** za organizaci, se kterou nejčastěji spolupracuje. Důvodem pro vzájemnou spolupráci a zároveň i nejčastějším důvodem shledává **praxi studentů u organizace.** Jako překážku ve spolupráci vidí **vysokou fluktuaci zaměstnanců u organizace** – píše, že nové pracovníky je nutné vždy opět informovat a zaškolovat.

S Městskou charitou se setkává **čtvrtletně,** kontaktují se **e-mailem, telefonicky a osobně.** Spolupráci hodnotí jako **velmi výhodnou.**

JČU4

Proděkanka pro rozvoj a vnější vztahy ze ZSF JČU uvedla **Nemocnici České Budějovice, a. s.** za organizaci, s níž Zdravotně – sociální fakulta Jihočeské univerzity nejčastěji spolupracuje.

Za nejvíce žádanou formu spolupráce uvádí dvě: **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace a stáže studentů v nemocnici.** Do

důvodů o vzájemné spolupráci zaškrtnula nabídku pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace a vepsala další důvod: spolugaranci při realizaci studijních oborů zdravotních a sociálních. Za nejčastější důvod považuje **koordinaci společných činností**. Na otázku „*Jaké překážky se vyskytují při Vaší spolupráci s vybranou organizací*“ odpověděla, že jsou to **rozdíly v zájmech a rozdílnost v cílech organizací**.

Spolupráci zaškrtnula za **neutrální**, s organizací se setkává měsíčně. Kontakt probíhá **e-mailem, telefonicky i osobně**.

JČU5

Odborný asistent z katedry supervize a odborné praxe ze ZSF JČU vybral **Domov pro seniory Máj** za organizaci, se kterou nejčastěji spolupracuje. Za nejčastější formu spolupráce označuje čtyři formy: **vedení studentských prací, odbornou konzultaci studentských prací, stáž studentů u organizace a prezentace organizace ve Vaší škole**. Důvody pro vzájemnou spolupráci vidí následující: budoucí uplatnění absolventů v této organizaci, nabídku pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace a dobrou dostupnost pro studenty i pro zaměstnance ZSF včetně odborné úrovně organizace a osobní znalosti pracovníků organizace. Překážky ve spolupráci neuvádí žádné.

S organizací se setkává **měsíčně**, jsou spolu v kontaktu **e-mailem, telefonicky i osobně**. Spolupráci považuje za **velmi výhodnou**.

JČU6

Vedoucí katedry supervize a odborné praxe ze ZSF JČU (nyní na mateřské dovolené) vybrala **Arpidu, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s.** za organizaci, s níž nejčastěji katedra spolupracuje. Mezi nejvíce žádanou formu spolupráce zařadila dvě: **stáži studentů u organizace; pracovní a studijní pobyty akademických a vědeckých pracovníků v organizaci**. Důvodů pro spolupráci je dle vedoucí několik: budoucí uplatnění absolventů v této firmě, nabídka pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace a **praxe studentů u organizace**. Poslední uvedený důvod je také nejčastějším důvodem ve vzájemné spolupráci. Překážky vidí ve **stylu práce a v nevhodném přístupu zaměstnanců organizace ke studentům nebo přístupu studentů ke klientům organizace**.

Spolupráci považuje za mimořádně výhodnou, s organizací se katedra setkává **ročně** a využívají všechny nabízené formy komunikace: **e-mail, telefon i osobní setkávání**.

Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně (MZLU)

Zaměstnanec pro vnější vztahy a PR z rektorátu MZLU vybral **Technické muzeum v Brně** organizací, se kterou MZLU spolupracuje nejčastěji. Uvádí, že mezi MZLU a organizacemi probíhají následující formy spolupráce: **veletrhy pomaturitního vzdělávání, výstavy, grafické zpracování a tisk propagačních tiskovin, velké prezentační akce pod záštitou organizací, sponzoring ze strany organizací**. Jako nejžádanější formu spolupráce uvedl konkrétní, a to výstavu **"Mendelu, škola jako lusk"**, kterou je možné vidět v Technickém muzeu v Brně. Důvody pro spolupráci jsou: **prezentace univerzity v muzejním prostředí, propagace univerzity vzhledem k budoucím studentům**. Ty označuje také jako nejčastější pro vzájemnou spolupráci. Překážky neuvádí.

S organizací se setkávají **týdně** a spolupráce je pro MZLU **velmi výhodná**. Využívají všechny nabízené formy spolupráce, a to: **e-mail, telefon a osobní setkávání**. MZLU také spolupracuje s dalšími organizacemi, jako jsou: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Krajský úřad Jihomoravského kraje, Magistrát města Brna, Ministerstvo zemědělství ČR, Akademie věd ČR, Česká konference rektorů, Úřad městské části Brno – sever, Komerční banka, a. s., hotel Voroněž, Národní divadlo v Brně, Technické muzeum v Brně, reklamní agentury, grafická studia, tiskárny, BVV Veletrhy Brno, vzdělávací organizace, sponzorské organizace a další.

Ostravská univerzita v Ostravě (OSU)

Vedoucí oddělení technické podpory určila firmu **MEDIUM SOFT a. s.** (specialista na informační a komunikační systémy) organizací, s níž nejčastěji spolupracuje. Za nejvíce žádanou formu spolupráce považuje **pomoc organizace při technickém vybavení školy**. Důvodů pro spolupráci uvádí několik: rychlost a flexibilita při získávání informací, plánování rozvoje a nakupování nových technologií. Nejčastějším důvodem pro vzájemnou spolupráci je podle ní **získávání informací při plánování rozvoje**. Na otázku „Jaké překážky se vyskytují při Vaší spolupráci s vybranou organizací“ odpovídá takto: *„překážky, které vyplývají z rozdílu mezi komerční a nekomerční sférou.“*

Spolupráce s organizací je podle ní **velmi výhodná**, setkávají se **podle potřeb** a komunikují všemi nabízenými formami komunikace: **e-mailem, telefonem i osobním setkáváním**.

Respondent uvedl, že OSU spolupracuje také s těmito organizacemi: další vysoké, střední a základní školy, výzkumné ústavy, dodavatelé výpočetní techniky (DataElpocom, MediumSoft ICS, Servodata, Novell, RedHat, IBM, DELL, Oracle, Cisco a další) a další.

Univerzita Pardubice

Ředitelka ICT z rektorátu Univerzity Pardubice uvedla, že *„nelze vybrat jednu organizaci za útvar ICT ani za celou univerzitu, protože za útvar ICT mají 15 – 20 významných partnerů.“*

Na otázku *„Jaká forma spolupráce patří mezi nejvíce žádanou mezi Vaší školou a organizací“* ředitelka odpověděla, že *„všechny nabízené formy spolupráce jsou správně, ale pro rozvoj ICT služeb je spolupráce o kvalitě produktů a nabízených služeb.“* Co se týká důvodů pro vzájemnou spolupráci, tak napsala, *„že jde o důvody podle charakteru spolupráce. Obecně jde u univerzit o spolupráci na hlavním businessu školy: vzdělávání, věda a výzkum, podpora řízení. Pro školu jsou tedy zajímaví ti partneři, kteří přinášejí lidi se znalostmi a produkty, které univerzita ke svým hlavním činnostem potřebuje.“* Podle ředitelky překážky ve spolupráci nejsou, pokud se jedná o vybranou organizaci. *„Možné překážky mohou vznikat z důvodů neakceptovatelných finančních požadavků spolupracujících organizací, z důvodu jejich nedostatečné odbornosti, nekvalitní práce nebo kapacit pro zvládnutí společného úkolu.“*

Ředitelka ICT zaškrtnula, že s organizacemi využívá všechny nabízené formy komunikace, tedy **e-mail, telefon i osobní setkávání**.

O výhodnosti spolupráce napsala, že *„nevýhodné spolupráce Univerzita Pardubice neprovozuje, jen mimořádné a velmi výhodné, v omezené míře neutrální.“*

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)

Referentka z Centra pedagogické praxe Pedagogické fakulty UJEP vybrala **Základní školu České mládeže** z Ústí nad Labem za organizaci, s níž nejčastěji spolupracuje.

Mezi nejvíce žádanou formu spolupráce zařadila **spolupráci na výzkumu s organizací**. **Budoucí uplatnění absolventů v této organizaci** zvolila referentka jako

nejčastější důvod ve vzájemnou spolupráci. Překážky ve vzájemné spolupráci neshledala.

Se základní školou se setkávají **měsíčně**, komunikují spolu **e-mailem, telefonem, osobně**. Spolupráci zhodnotila jako **velmi výhodnou**.

Další organizace, s nimiž UJEP spolupracuje jsou tyto: základní školy, střední školy, speciální školy, mateřské školy, pomocné školy, dětské domovy, domovy důchodců, úřady měst.

Univerzita obrany (UNOB)

Prorektor pro vnější vztahy z UNOB napsal do dotazníku, že **Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánka** je organizací, s níž nejčastěji UNOB spolupracuje.

Mezi nejvíce žádanou formu spolupráce uvedl ne jednu, ale hned několik následujících forem: **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace, vedení studentských prací, odbornou konzultaci studentských prací, stáži studentů u organizací, pořádání společných konferencí, spolupráci při plánování vědeckovýzkumné činnosti, spolupráci při přípravě vzdělávacích programů a sportovní soutěže, výstavy, studentskou odbornou činnost**. Do důvodů o vzájemné spolupráci napsal a zároveň je uvedl jako nejčastějšími důvody: **výměnu zkušeností, poznatků a společné plnění úkolů v rámci vzdělávání důstojníků a v misích EU, vedení společných seminářů, konferencí a vojenských štábních cvičení za účasti studentů obou škol**. Překážky, které se vyskytují při spolupráci s organizací jsou dle prorektora **nedostatečné finanční prostředky na větší projekty a časová vytíženost studentů při běžném studiu**.

S Akadémií se UNOB setkává **měsíčně**, využívají všech nabízených forem komunikace, či-li **e-mail, telefon a osobní setkávání**. Spolupráci zaškrtl jako **velmi výhodnou**.

Prorektor napsal, že další organizace, se kterými UNOB spolupracuje, jsou zahraniční vojenské vysoké školy - zejména na Slovensku, v Polsku, Rakousku, Maďarsku, Srbsku, Slovinsku, Chorvatsku, Německu, Francii a Itálii.

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (VŠUP)

Oddělení vědy a výzkumu nedokázalo stanovit organizaci, s níž VŠUP spolupracuje nejčastěji. V dotazníku uvedlo, že „výběr organizace nelze paušalizovat.“ Uvádí, že „obecně VŠUP spolupracuje s jinými univerzitami v České republice a v zahraničí, galeriemi, muzei, různými firmami a podniky.“ Formy komunikace s organizacemi volí všechny nabízené, či-li používají **e-mail, telefon i osobní setkávání**. Na ostatní otázky oddělení neodpovědělo.

Vysoké učení technické v Brně (VUT)

Odborný asistent 41 z Fakulty elektrotechniky určil firmu **Freescale Semiconductor** (firma se zabývá problematikou řízení motorů) za organizaci, s níž nejčastěji spolupracuje. Za nejvíce žádanou formu spolupráce uvedl asistent formy dvě: **spolupráci na výzkumu s organizací a pomoc organizace při technickém vybavení školy**. Důvody pro vzájemnou spolupráci zaškrtl dva: **možnost získání finanční podpory od této organizace a nabídku pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace**. Nejčastějším důvodem pro vzájemnou spolupráci shledal **možnost získání finanční podpory od této organizace**. Překážku ve vzájemné spolupráci vidí v **nepružnosti samotné školy**.

S firmou se škola dle něho setkává **pooletně**, využívají všechny nabízené formy komunikace v dotazníku – **e-mail, telefon, osobní setkávání a spolupráci** hodnotí za **velmi výhodnou**.

Další organizace, se kterými dle asistenta VUT spolupracuje, jsou např. ŠKODA AUTO a. s. (výrobce automobilů značky ŠKODA), ČEZ a. s. (společnost zajišťující distribuci elektřiny) a další.

Respondent v závěru dotazníku napsal upozornění, že „*odpovědi na otázky v dotazníku vyjadřují jeho soukromé názory, které nebyly nijak konzultovány s vedením školy. Uvedl, že nemohou být v žádném případě považovány nebo prezentovány jako oficiální stanovisko VUTBR.*“

Vysoké učení technické v Brně (VUT)

Správce sítě z Fakulty elektrotechniky vybral **e-academy Inc.** (firma, která dodává software; v případě VUT jde o dodávky software od společnosti Microsoft, tzv. akademickou licenci) za organizaci, s níž spolupracuje nejčastěji. Mezi nejvíce žádanou formu spolupráce napsal **poskytnutí vybraného software za zvýhodněných podmínek studentům a pracovníkům školy**. Důvodem pro spolupráci je členství

v programu MSDN (Microsoft Development) – jedná se o středisko pro vývojáře, které poskytuje vývojové nástroje, software a školení. V případě členství má klient zvýhodněné cenové podmínky. Nejčastější důvod pro vzájemnou spolupráci je dle něho **požadavek studentů na členství v tomto programu**. Překážky vidí v **technické infrastruktura na straně e-academy Inc**.

Spolupráci ohodnotil jako **velmi výhodnou**, setkávání podle něj **neprobíhají** a komunikace probíhá pouze **e-mailem**.

Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

CIO (vedoucí informačních technologií) celé ZČU vybral firmu **Cisco Systems, s. r. o.** (celosvětový výrobce síťových zařízení) organizací, s níž spolupracuje nejčastěji. Mezi nejvíce žádanou formu spolupráce neuvedl jednu, ale hned několik: **odbornou konzultaci studentských prací, spolupráci na výzkumu s organizací, pomoc organizace při technickém vybavení školy, prezentaci organizací ve Vaší škole (podnikové prezentace), spolupráci při plánování vědeckovýzkumné činnosti, spolupráci při přípravě vzdělávacích programů**. Důvodem pro spolupráci a zároveň nejčastějším důvodem je podle něho **výpočetní potenciál firmy a její knowhow** (znalosti a předpoklady pro činnost, kterou firma dělá). Překážky ve vzájemné spolupráci neuvedl.

S firmou Cisco se setkávají **měsíčně**, využívají všechny v dotazníku nabízené formy komunikace, tedy **e-mail, telefon i osobní setkávání**. K těmto navíc CIO dopisuje **videokonferenci**. Spolupráci hodnotí jako **velmi výhodnou**.

Podle CIO má ZČU řadu dalších významných partnerů, jako jsou např. společnost Microsoft (výrobce software pro počítače), IBM a DEL (výrobce stolních počítačů a serverů) a další.

Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. (VŠERS)

Prorektor pro vnější vztahy a zahraniční spolupráci určil **Vysokou školu bezpečnostného manažerstva v Košiciach** za organizaci, s níž VŠERS nejčastěji spolupracuje.

Na otázku „**Zaškrtněte, prosím, jaká forma spolupráce patří mezi nejvíce žádanou mezi Vaší školou a touto organizací**“ označil dvě a dopsal jednu formu spolupráce: **přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace, spolupráci na výzkumu s organizací a publikační možnost v periodikách organizace**. Důvodů pro vzájemnou spolupráci je dle něho několik:

publikační, přednáškové, vědecko - výzkumné možnosti spolupráce a výměny studentů. Tyto důvody označil také za nejčastější pro vzájemnou spolupráci. Překážky shledal jako **rozdíly v zájmech**.

VŠERS se s určenou organizací setkává **pololetně**, využívají všech v dotazníku nabízených forem komunikace: **e-mail, osobní setkání a telefon** a prorektor zhodnotil spolupráci za **neutrální**.

V případě výpisu několika organizací, se kterými VŠERS spolupracuje, prorektor odkazuje na www stránky školy, kde jsou vypsáni partneři školy. Zde je možné najít vysoké školy a univerzity v České republice, ale i ze zahraničí – z Polska, Ukrajiny, Itálie. Dalšími partnery jsou např. Jihočeský kraj, Policie ČR, Nemocnice ČB, Město Odessa a další – viz. záložka partneři na www.vsers.cz

5.3.3. Doporučení na optimalizaci dotazníku

Na základě výsledků z výzkumu je patrné, že dotazník, který jsem vytvořila, má určité nedostatky. Jako první shledávám jeho obecné zaměření na všechny typy činností vysokých škol, a to vzdělávání, vědu a výzkum. Doporučením pro tento nedostatek je jeho přepracování s cílem zjištění konkrétních forem, důvodů a překážek ve vzájemné spolupráci v oblasti vzdělávání a v oblasti vědy a výzkumu.

Z výzkumu je vidět, že některým respondentům nestačily definované možnosti odpovědí, a že v mnoha případech dopisovali nové. Na otázky, které umožňovaly pouze jednu odpověď, reagovali dotazovaní označením více odpovědí.

Doporučením na úpravu dotazníku a eliminaci chyb v něm je **provedení pilotáže** na vybraném vzorku dotazovaných, kteří reprezentují cílovou skupinu respondentů. Ta svými reakcemi a odpověďmi pomůže k optimalizaci vytvoření dotazníku.

5.4. Diskuse

Bakalářská práce na téma „Možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi“ má stanovený následující cíl: zjištění forem spolupráce; forem komunikace; důvodů a překážek ve spolupráci mezi vysokými školami a organizacemi.

Metodou pro výzkum je kvantitativní dotazování, technikou je mnou vytvořený dotazník. Výzkumný soubor tvoří respondenti z českých vysokých škol. Se žádostí o vyplnění dotazníku jsem oslovila všechny vysoké školy. Počet oslovených

respondentů byl 93, obdržela jsem celkem 23 dotazníků, což je návratnost **24,73 %**. Výzkum probíhal od března do září 2009.

Stanovila jsem tři hypotézy, které rozebírám v textu níže. Jelikož jsem obdržela pouze 23 dotazníků, nebyly výsledky zpracovány žádnou statistickou metodou. Z důvodu malého počtu sebraných dotazníků nelze hypotézy potvrdit. Je však možné nad nimi vést diskusi a následně je upravit pro další a rozsáhlejší výzkum, který by již statistické zpracování umožnil. Hypotézy jsem si zvolila na základě svých zkušeností ze spolupráce s některými vysokými školami v České republice. Celkem pět let, a to do května 2009 (od této doby jsem na mateřské dovolené), jsem se věnovala školství v České republice, a to jako obchodní manažerka za softwarovou firmu Novell - Praha, s. r. o. Vzhledem k tématu mé bakalářské práce popisují spolupráci této firmy s vysokými školami v textu kapitoly: „*4.3.2 Konkrétní příklad spolupráce softwarové firmy Novell - Praha, s. r. o. s vysokými školami v České republice*“.

První hypotéza - přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace patří mezi nejvíce žádanou formu spolupráce mezi vysokou školou a organizací.

Výzkum na vzorku, který jsem provedla, ukázal, že tato forma spolupráce byla vybrána jako nejvíce žádaná (7 z 23 respondentů) společně s jinou, a to **stáží studentů u organizace**.

Formulaci první hypotézy ponechávám ve stávající podobě. Jedná se o formu spolupráce, která se týká oblasti vzdělávání a i teoretická část ukazuje, že přednášení nebo výuka patří mezi nejvíce požadované formy spolupráce. To dokládá například ŠMÍDOVÁ⁸³, která píše, že druhá nejvíce požadovaná forma spolupráce ze strany podniků je **výuka** (10 z 22 respondentů), a to na základě výzkumu z roku 2009, který organizoval Svaz průmyslu a obchodu pod názvem: „*Spolupráce technických fakult s podniky a dalšími experty se zaměřením na bakalářské studijní programy*“.

Další formy spolupráce, které podle dotazovaných v mém výzkumu patří mezi nejvíce žádané, jsou **vedení studentských prací** (6 z 23 respondentů) a **odborná konzultace studentských prací** (6 z 23 respondentů). Spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje není zanedbatelná, 6 z 23 dotazovaných uvedlo, že nejvíce požadovaná forma spolupráce s organizací je **spolupráce na výzkumu** a 5 respondentů z 23 se shodlo na **transferu vědeckých poznatků do praxe**.

⁸³ŠMÍDOVÁ, M. Podoby a překážky spolupráce technických vysokých škol a podniků očima externích spolupracovníků. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-02-18]. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula3_09.pdf>. ISSN 1210-6658. s. 11-17.

Téměř každá vysoká škola, se kterou jsem se v zaměstnání setkávala, požadovala přednášení ve své výuce na témata, která mohla nabídnout organizace ze své činnosti. Firma Novell - Praha, s. r. o. (výrobce software Novell) ze své činnosti: „*J - Informační a komunikační činnosti*“ dle klasifikace ekonomických činností organizací CZ – NACE podle ČSÚ, přednášela o linuxových technologiích, managementu pracovních stanic, poštovním systému a dalších softwarových řešeních, o kterých zástupci škol požadovali přednášet před studenty.

Druhá hypotéza - nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je možnost získání finanční podpory.

Tento důvod dle počtů zaškrtnutí nepatří mezi nejčastější. Můj výzkum ukázal, že nejčastějším důvodem spolupráce u mého výzkumného vzorku je **provázanost výuky a praxe**, kterou uvedli respondenti z ČZU (4 dotazovaní z 23). Důvod koresponduje s první hypotézou, která pojednává o přednášení pro studenty pracovníkem pocházejícím ze spolupracující organizace a do jisté míry se tedy potvrzuje, že přednášky ve výuce a provázanost výuky s praxí jsou důležitými formami a důvody pro vzájemnou spolupráci.

Pokud bychom se zaměřili na další nejčastější důvod pro vzájemnou spolupráci, tak se jedná o **praxi studentů v organizaci** (3 z 23 respondentů). SKOŘEPA⁸⁴ ve svém příspěvku „*Spolupráce vysokých škol a praxe při přípravě projektů do SF EU*“ uvádí, že i organizace z různých forem spolupráce více preferují **odborné praxe studentů**, které jsou podle něj „*efektivním nástrojem pro nábor a výběr pracovníků do organizace.*“

U dalších důvodů, které zaškrtovali respondenti nebo dopisovali své nové, výzkum ukázal, že mezi nejčastější důvody patří **nabídka pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace** (2 z 23 respondentů) a **budoucí uplatnění absolventů v této firmě/organizaci** (2 z 23 respondentů). Je možné předpokládat, že studenti, kteří absolvovali praxi u organizace, se zde v budoucnu budou ucházet o zaměstnání. SKOŘEPA⁸⁵ píše, že řada studentů využívá odborné praxe jako

⁸⁴SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-957-4. s. 25.

⁸⁵SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-957-4. s. 26.

prostředku při získávání budoucího povolání. ŠAROCH⁸⁶ uvádí, že cílem odborné praxe ve Škoda Auto Vysoké škole je ověření teoretických znalostí s možností získání zpětné vazby, která pomáhá obohatit vzdělávací proces o nové poznatky.

Výsledky ukazují, že pro širší výzkum by bylo vhodné přeformulovat stávající hypotézu následujícím způsobem: **Nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je odborná praxe studentů v organizaci.**

Třetí stanovenou hypotézou je, že čím frekventovanější je osobní setkávání pracovníků vysoké školy s pracovníky organizace, tím je spolupráce výhodnější.

Výzkum ukázal, že z mého výzkumného vzorku postačuje respondentům **měsíční** (6 z 23 dotazovaných) a **čtvrtletní** (6 z 23) osobní setkávání na to, aby pro ně spolupráce byla **velmi výhodná**.

Ze své praxe vím, že osobní setkávání je jednou z nejdůležitějších forem komunikace pro úspěšné dokončení obchodního případu. Nejde však jen o úspěšné dokončení obchodního případu, ale i o důležitý nástroj pro vytváření obchodního partnerství. TURECKIOVÁ⁸⁷ uvádí, že „*osobní komunikace, která se může odehrávat jako osobní setkání (vedle skupinové komunikace), je nejstarším a stále velmi využívaným nástrojem komunikace a její nespornou výhodou je možnost a rychlost zpětné vazby.*“ Výsledky ukázaly, že většina škol z mého výzkumného vzorku volí kombinaci různých forem komunikace – telefonickou, e-mailovou a osobní setkávání. Novou formu komunikace, mezi vysokou školou a organizací, a to **videokonferenci**, používá CIO ze ZČU.

Co se týká překážek ve vzájemné spolupráci, tak mezi nejčastěji zaškrtnuté překážky patří **rozdíly ve stylu práce** (2 z 23 respondentů) a **rozdíly v zájmech** (2 z 23) mezi školou a organizací. Respondenti uvedli další překážky ve spolupráci s organizacemi, a to: **rozdílnost v cílech organizace** (1 z 23 respondentů), **nepružnost samotné školy** (1 z 23) a další.

⁸⁶ŠAROCH, S. et al. Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávání, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti Škoda Auto Vysoké školy pro rok 2007. Mladá Boleslav : ŠkodaAuto vysoká škola, 2006. s. 7.

⁸⁷TURECKIOVÁ, M. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. ISBN 80-247-0405-6. s. 126-127.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Spolupráce vysokých škol s organizacemi“ vznikla jako reakce na převahu výzkumů, které zjišťují formy, důvody a překážky ve spolupráci mezi vysokými školami a organizacemi, a to zejména dotazováním u organizací. Z tohoto důvodu se ve výzkumu, který jsem provedla, stali mou cílovou skupinou respondenti z českých vysokých škol. Dalším důvodem, který mě vedl ke zvolení tohoto tématu, byla pětiletá obchodní praxe u softwarové firmy, kde jsem měla na starosti vysoké školství před odchodem na mateřskou dovolenou. Teoretická část práce obsahuje popis návrhů a doporučení na modernizaci terciárního vzdělávání, jež jsou předkládány ve strategických dokumentech českými odborníky, experty z OECD, akademickými pracovníky a dalšími. Ve strategických dokumentech se vyskytuje celá řada doporučení, která velmi úzce souvisí se vztahy mezi vysokými školami a organizacemi a je v nich možné nalézt shodu ve větší diverzifikaci celého systému vysokého školství; v podpoře profesně orientovaných bakalářských programech s cílem uplatnění v praxi; v mezinárodní mobilitě studentů a akademických pracovníků, která vede k většímu uplatnění na mezinárodním trhu práce; ve spolupráci odborníků z praxe na výzkumu; ve změně financování vysokého školství a v kladení důrazu na celoživotní vzdělávání. Další část teoretické práce se zaměřuje na požadavky praxe na absolventy vysokých škol a jejich zaměstnatelnost na trhu práce, dále na principy a cíle Boloňského procesu a formy a možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi.

V bakalářské práci je stanoven následující cíl: zjistit formy spolupráce a formy komunikace mezi vysokými školami a organizacemi; zjistit důvody pro tuto komunikaci a zjistit překážky, které se vyskytují při spolupráci. Cíl se v rámci mé bakalářské práce podařilo naplnit pomocí mého výzkumu a popsání výsledků.

Metodou pro výzkum bylo kvantitativní dotazování, technikou byl mnou vytvořený dotazník. Výzkumný soubor tvořili respondenti z českých vysokých škol. Oslovila jsem 93 dotazovaných a obdržela jsem 23 vyplněných dotazníků ze 13-ti vysokých škol. Návratnost v procentech podle počtu oslovených respondentů je **24,73 %**. Výzkum probíhal od března do září 2009.

Stanovila jsem 3 hypotézy. Vzhledem k malému výzkumnému vzorku nebyly výsledky zpracovány žádnou statistickou metodou a z tohoto důvodu nebylo možné hypotézy potvrdit. To se však stalo příležitostí pro re-formulaci druhé hypotézy. První hypotézu „Přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace

patří mezi nejvíce žádanou formu spolupráce mezi vysokou školou a organizací“ ponechávám ve stávající podobě, protože výzkum na mém vzorku ukázal, že tato forma spolupráce **patří mezi nejvíce žádanou formu** společně se **stáží studentů u organizace** (7 z 23 dotazovaných). Další formy spolupráce, které podle respondentů patří mezi nejvíce žádané, jsou **vedení studentských prací** (6 z 23 respondentů) a **odborná konzultace studentských prací** (6 z 23 respondentů). Spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje není u mého vzorku zanedbatelná, 6 z 23 dotazovaných uvedlo, že nejvíce požadovaná forma spolupráce s organizací je **spolupráce na výzkumu** a 5 respondentů z 23 se shodlo na **transferu vědeckých poznatků do praxe**. Druhou hypotézu „Nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je možnost získání finanční podpory“ je nutné přeformulovat na novou: „Nejčastějším důvodem spolupráce pro školu je odborná praxe studentů v organizaci“. Novou stanovenou hypotézu by bylo vhodné ověřit v rámci širšího výzkumu (např. v diplomové práci). Výzkum u mého vzorku ukázal, že nejčastějším důvodem pro spolupráci je **provázanost výuky a praxe**, kterou uvedli respondenti z ČZU (4 z 23 dotazovaných). Mezi další nejčastější důvody spolupráce patří **praxe studentů v organizaci** (3 z 23 respondentů), dále **nabídka pracovních příležitostí absolventům ze strany organizace** (2 z 23 respondentů) a **budoucí uplatnění absolventů v této firmě/organizaci** (2 z 23 respondentů). Třetí hypotéza „Čím frekventovanější je osobní setkávání pracovníků vysoké školy s pracovníky organizace, tím je spolupráce výhodnější“ sleduje určité zažité souvislosti a v mé práci se ukázalo, že nebylo nutné ji stanovovat. S největší pravděpodobností by se třetí hypotéza nepotvrdila, to je však možné říci až ve větším výzkumném vzorku s použitím statistických metod. Co se týká forem komunikace, tak respondenti volili kombinaci různých forem komunikace (telefon, e-mail, osobní setkávání) a mému výzkumnému vzorku postačuje **měsíční** (6 z 23 dotazovaných) a **čtvrtletní** (6 z 23) osobní setkávání na to, aby pro ně spolupráce byla **velmi výhodná**. Respondent ze ZČU uvedl, že vedle v dotazníku stanovených forem komunikace, používají také videokonferenci.

Výzkum z mého výzkumného vzorku ukázal, že vysoké školy spolupracují s velkým množstvím organizací. Vysoká škola může mít až stovky partnerů. Fakulty, oddělení, katedry a další součásti školy, spolupracují s organizacemi dle jejich zaměření. Velice důležitá je také vzájemná spolupráce mezi vysokými školami a vědecko – výzkumnými pracovišti. Příkladem toho jsou následující vybrané vztahy spolupráce: AVU spolupracuje s Ministerstvem kultury, restaurátorskými pracovišti a dalšími; ČVUT s firmami ŠKODA AUTO a. s. nebo RWE a jinými;

ČZU s Ministerstvem zemědělství; ZSF JČU s Domovem pro seniory Máj, s Arpidou (centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, o. s.) a dalšími. Vysoké školy identifikují spolupráci s organizacemi ze svých dvou hlavních činností, a to je vzdělávání, věda a výzkum.

Mezi nejčastěji zaškrtnuté překážky patří **rozdíly ve stylu práce** (2 z 23 respondentů) a **rozdíly v zájmech** (2 z 23 dotazovaných) mezi školou a organizací.

Výsledky z výzkumu mne vedly ke stanovení následujících doporučení, jež by přispěly ke zlepšení spolupráce vysokých škol a organizací.

- podle zaměření vysoké školy vyhledávat a uzavírat Smlouvy o spolupráci s takovými organizacemi, kde mohou nacházet uplatnění její absolventi (z toho může plynout spolupráce regionální, národní i mezinárodní);
- ve Smlouvě o spolupráci s organizací jasně definovat cíle spolupráce, vymežit společné aktivity; formy spolupráce a v průběhu partnerství neustále sledovat výsledky a kvalitu;
- klást důraz na provázanost výuky s praxí, protože ta obohacuje teoretickou část o praktickou, jejíž využití zhodnotí absolvent při hledání nového zaměstnání;
- být aktivní a nacházet s organizacemi nové nápady pro společné projekty;
- využívat společně strukturální fondy EU, které financují různé projekty pro společné aktivity, jako například financování klastrů, které zajišťují přenos znalostí a inovací mezi organizacemi a vysokými školami.

Námětem pro rozšíření této práce může být pokračování ve výzkumu oslovením organizací. Výsledky obou skupin pak bude možné porovnat a statisticky zhodnotit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literární zdroje

1. BAUMAN, Z. *Individualizovaná společnost*. Přeložil M. Ritter. 1. vyd. Praha : Mladá fronta, 2004. 290 s. ISBN 80-204-1195-X.
2. FILE, J. et al. *Tématické hodnocení terciárního vzdělávání v České republice*. Překlad: Presto. Zpráva hodnotitelů. Praha : Centrum pro studium vysokého školství, 2006. 89 s.
3. KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 6. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1998. 862 s. ISBN 80-7235-023-4.
4. KRÍŽOVÁ, A. *Teorie organizace I*. 2. vyd. Ostrava : VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2000. 120 s. ISBN 80-7078-956-5.
5. SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Analýza zájmu organizací o profil absolventů vysokých škol. In *Acta universitatis Bohemiae meridionales: vědecký časopis pro ekonomiku, řízení a obchod*, 2007, č. 2., s. 33-38. ISSN 1212-3285.
6. SKOŘEPA, L., DUŠEK, J. Spolupráce vysokých škol při přípravě projektů do SF EU. In *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Marketing v teorii, výskume a praxi v Podkylavě*. Nitra : Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. s. 22-28. ISBN 978-80-8069-957-4.
7. ŠAROCH, S. et al. *Aktualizace dlouhodobého záměru vzdělávání, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti Škoda Auto Vysoké školy pro rok 2007*. Mladá Boleslav : ŠkodaAuto vysoká škola, 2006. 18 s.
8. TURECKIOVÁ, M. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2000. 168 s. ISBN 80-247-0405-6.
9. VYMĚTAL, J. et al. *Informační a znalostní management v praxi*. 1. vyd. Praha : LexisNexis CZ, 2005. 399 s. ISBN 80-86920-01-1.

Elektronické zdroje

1. *Boloňský proces* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 9. 2. 2010 [cit. 2010-02-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.bologna.msmt.cz/>>.
2. GAJDŮŠKOVÁ, A. Konference v Senátu Parlamentu ČR: „Otázka české vzdělanosti v Evropě aneb co potřebují české vysoké školy, aby mohly plnit svůj

- účel?“ *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3 [cit. 2010-01-02]. s. 60. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658.
3. *Klasifikace ekonomických činností* [online]. Praha : Český statistický úřad, 2010, 5. 7. 2009 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_\(cz_nace\)>](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_(cz_nace)>).
 4. KRAŤKOVÁ, D. Spolupráce vysokých škol a vyšších odborných škol se zaměstnavateli, zaměstnatelnost absolventů. *Aula* [online]. 2008, roč. 16, č. 4 [cit. 2010-02-17]. s. 45 - 72. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_08.pdf>. ISSN 1210-6658.
 5. MATĚJŮ, P. et al. *Bílá kniha terciárního vzdělávání* [online]. 1. vyd. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2009, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/bila_kniha/schvalena_bktv/Bila_kniha_terciarnih_o_vzdelavani2.pdf>. ISBN 978-80-254-4519-8.
 6. *Otázky a odpovědi k Bílé knize terciárního vzdělávání* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/bila-kniha/otazky-a-odpovedi-k-tezim-bile-knihy-terciarniho-vzdelavani>>.
 7. *Perspektivy dalšího vývoje českého vysokého školství* [online]. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2010, 1. 1. 2010 [cit. 2010-01-02]. Dostupný z WWW: <<http://iforum.cuni.cz/IFORUM-7283-version1-PerspektivyUKobecnavyhodiska.pdf>>.
 8. *Přehled vysokých škol* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 2. 1. 2010 [cit. 2010-01-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>.
 9. *SPOLUPRÁCE.ORG: spolupráce vysokých škol a podniků* [online]. Praha : CzechInvest, 2010, 15. 2. 2010 [cit. 2010-02-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.spoluprace.org/>>.
 10. ŠEBKOVÁ, H. Implementace strukturovaného studia s účastí odborníků z praxe. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 4 [cit. 2010-02-10]. s. 49 - 65. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula4_09.pdf>. ISSN 1210-6658.
 11. ŠMÍDOVÁ, M. Podoby a překážky spolupráce technických vysokých škol a podniků očima externích spolupracovníků. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 3

- [cit. 2010-02-19]. s. 11 - 18. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula3_09.pdf>. ISSN 1210-6658.
12. ŠŤASTNÁ, V. Boloňský proces konference ministrů v Lovani ve dnech 28. - 29. dubna 2009. *Aula* [online]. 2009, roč. 17, č. 1 [cit. 2010-02-12]. s. 46 - 48. Dostupný z WWW: <http://www.csvs.cz/aula/obsahy/Aula1_09.pdf>. ISSN 1210-6658.
13. *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů* [online]. Praha : Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2010, 2. 1. 2010 [cit. 2010-01-03]. Dostupný z WWW: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/vysoke_skoly/Zakon_uplne_zneni_552_revize_I.doc>.

SEZNAM ZKRATEK

- AV ČR – Akademie věd České republiky
- AVU – Akademie výtvarných umění
- CIO – chief information Office
- ČMKOS – Českomoravská konfederace odborových svazů
- ČR – Česká republika
- ČSÚ – Český statistický úřad
- ČVUT – České vysoké učení technické v Praze
- CZ-NACE – klasifikace ekonomických činností u organizací podle Českého statistického úřadu
- ČZU – Česká zemědělská univerzita v Praze
- EHEA – European Higher Education Area
- ESG – European Standards and Guidelines
- EU – Evropská unie
- OECD – Organisation for Economic co-operation and Development
- HDP – hrubý domácí produkt
- ICT – Information and Communication Technologies
- JČU – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- MSDN – Microsoft Developer Network
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- MU – Masarykova univerzita v Brně
- MZLU – Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
- OP – Operační program
- OSU – Ostravská univerzita v Ostravě
- PEF ČZU – Provozně – ekonomická fakulta Česká zemědělské univerzity v Praze
- PR – public relation
- SF EU – strukturované fondy Evropské unie
- UJEP – Univerzita Jana Evangelisty Turkyň v Ústí nad Labem
- UK – Univerzita Karlova v Praze
- UNOB – Univerzita obrany
- VŠERS – Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s.

VŠUP – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

VUT – Vysoké učení technické v Brně

ZČU – Západočeská univerzita v Plzni

ZSF JČU – Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

PŘÍLOHY

Příloha I - Seznam kontaktovaných vysokých škol, jejich klasifikace a pozice osob nebo oddělení, které jsem oslovila

Příloha II – Dotazník

ABSTRAKT

DVOŘÁKOVÁ, J. *Možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2010, 79 s. Vedoucí bakalářské práce doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Klíčová slova: vysoké školy, organizace, terciární vzdělávání, spolupráce, formy spolupráce, formy komunikace, důvody spolupráce, překážky ve spolupráci.

Tato bakalářská práce je napsaná jako reakce na převahu výzkumů, které zjišťují formy a možnosti spolupráce mezi vysokými školami a organizacemi, a to zejména dotazováním u organizací. Teoretická část práce obsahuje popis doporučení a kroků, které jsou součástí strategických dokumentů, a které povedou k modernizaci terciárního vzdělávání, jež souvisí se vztahy mezi vysokými školami a organizacemi. Další část teoretické práce se zaměřuje na principy a cíle Boloňského procesu; formy a možnosti spolupráce vysokých škol s organizacemi se zaměřením na absolventy vysokých škol.

Stanovila jsem si následující cíl: zjistit formy spolupráce, formy komunikace, důvody a překážky ve spolupráci mezi vysokými školami a organizacemi. Metodou pro výzkum bylo kvantitativní dotazování, technikou byl mnou vytvořený dotazník. Cílová skupina byli respondenti z českých vysokých škol. Kontaktovala jsem 93 respondentů a obdržela 23 dotazníků, což je návratnost 24,73%. Cíl se mi podařilo naplnit.

Stanovila jsem si 3 hypotézy. Vzhledem k malému výzkumnému vzorku nebylo možné hypotézy potvrdit. Výzkum na mém vzorku ukázal, že mezi nejvíce žádanou formou spolupráce patří „přednášení pro studenty zajišťované lektory ze spolupracující organizace“ (7 z 23 respondentů). Nejčastějším důvodem pro spolupráci je provázanost výuky s praxí (4 z 23 respondentů). Mezi nejčastěji uvedené překážky patří rozdíly ve stylu práce (2 z 23 respondentů) a rozdíly v zájmech (2 z 23 dotazovaných) mezi školou a organizací. Respondenti vybrali kombinaci různých forem komunikace (e-mail, telefon, osobní setkávání).

ABSTRACT

DVOŘÁKOVÁ, J. *The possibilities of cooperation among universities and organizations : Bachelor thesis.* České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2010, 79 p. Supervisor: doc. Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D.

Key words: universities, organizations, tertiary education, cooperation, forms of cooperation, forms of communication, reasons for cooperation, barriers for cooperation.

This Bachelor thesis is written as a response of dominance researchers which investigate possibilities of cooperation among universities and organizations particularly from organizations. The theoretical part of thesis includes description of measures which are parts of strategic documents and heading to modernisation of the Czech tertiary education which is in connection with relations among universities and organizations. This part deals with preferences and targets of Bologna Process and analyzes possibilities of cooperation among Czech universities and organizations with the intention of graduates.

I set the following target: find out the forms of cooperation, forms of communication, reasons and barriers in cooperation among universities and organizations. I have made quantitative research with the questionnaire which I myself created. Group of respondents were Czech universities. I obtained 23 of questionnaires which is 24,73% of recoverability. I have completed the setting target.

I set three hypothesis. Regarding small research sample I cannot confirm the hypothesis. The research on my sample showed that the most required forms of cooperation is a lecture for students from organisation (7 from 23 respondents) and the most often reason is interconnection of the schooling with practice (4 from 23 respondents). The most often written barriers are work style differences (2 from 23 respondents) and differences in interests (2 from 23 respondents). Respondents choosed the combination of different forms of communication (e-mail, phone, personal meeting).